

Εκάτι Pōl ενέ mbi ntá Nkwō Kōrint

Pōl átō bakak ntá bakojo Yesu abhen Kōrint

¹ Με Pōl mmu Mandem áyábhé bé mbák mūnto Yesu Kristo kě nchí nsíη εκάτι ενε. Mandem abhíní mé békojo nkaysi ayi yímbōη. Nchí fá ne manó ywesé Sōsténes. ² Sésìη ntá yeká bō nkwō Mandem awu etōk Kōrint. Sésìη ntá yeká bo Mandem ábhíní, akū māmbák nyájá bé māmbak bōbhi. Akū māmbák bōbhi mpoknkem ndū bābháré mmuet ne Yesu Kristo. Ne nkúbhé enyu eyō kě yí ákú ne yěntiki mmu ane ábháré mmuet ne Yesu mbānkem. Nó chí yěntiki mmu ane ápú rō ménikmuet ntá Yesu Kristo anchye nōkō yí kenókó. Yí Yesu kě achí Acha ywese ne abhak Acha ntá yěntiki enyū mmu wu ane ághòk chí ne yí. ³ Mandem Eta yesé ne Yesu Kristo Acha mántōη bé berīndu, mánychye bhe kpák.

Pōl ākaka Mandem ēti Bō nkwō Kōrint

⁴ Mpú rō béchye bakak ntá Mandem mpoknkem ēti berīndu ebhen yi átōjō bé ndū bābhāt mmuet ne Yesu Kristo. ⁵ Ayet bēká bō nkwō abhen Kōrint ndū babhi ankem. Sayri sayri, akū māndíní menyìη ebhen bo abhen bābháré mmuet ne Yesu bābhōη bérìη. Ne achyé bhé akap béghāti bho menyìη ebhén yí ákú māndíní. ⁶ Èchí enyuyō mbōnyune akap ané Mandem áchyé bhé átōη bé mbok ane séghāti bhé ēti Yesu Kristo achwe amem bati yeka sayri. ⁷ Ne eyō ékū bé ndū bāchi ne amík ambi

māndōη Yesu Kristo Acha ámpétnsem, bãbhōη yěntiki akap ané Efónó Bedyere áchyè. ⁸ Chōη Eta Mandem ankũ bé mǎnte kpirí te ndũ ngwenti, kebhōη bekwéné ndũ nywōp enen Yesu Kristo Acha ápètnsem. ⁹ Mandem apú rō bekũ nó ntá yeká mbōnyune yí ãkũ yěntiki enyīη ενέ yí árémé bé yí ãkũ. Ne yímbōη kě ábhīñí bhé be mǎmbat mm̄æt ne Yesu Kristo Acha ywese.

Akóré áchí néntí Bōnkwó abhen Kōrint

¹⁰ Bōma, ndũ nnyén Yesu Kristo Acha, nchí ník be mm̄æt bé mǎndó békem kefě ne bati, mǎmbák eyōη émōt. Ebhíki rí be ákóré ámbák néntí eneká. Nchí ník be mm̄æt, bák ká nti némót, mǎnkoηo nãkō chí nkaysi amōt. ¹¹ Bōma, nchí rem nó mbōnyune mbók bo abhen báfú eket Klóe bághátí mé kponoroη, bé bātán ne bati. ¹² Enyīη ene mēyán bekũ mǎndīñí chí be bãchí ndũ bakwó, bãbhák beyōη beyōη. Mbók ayeká bárēm be, “Bákōηo chí Pól”, bãchák be, “Měkōηo chí Apólos”, abhénéfú be, “Měkōηo chí Píta”, ne nkwó áchák be, “Měkōηo chí Kristo”. ¹³ Mbép kpík be, mmũ ákwáy békóre Kristo ndũ bakwó? Ghatí ka me. Me Pól kě bágó ndũ ekotákátí eti yeká ke? Yě mmũ yweka achí ane bájwítí yí ndũ nnyén Pól? ¹⁴ Nkáká Mandem bé mbíkí jwiti yě mmũ yweka ébhíki fuét chí Kríspōs ne Gáyōs. ¹⁵ Yě mmu yweka apú kwáy ye berem bé menjwítí bhé ndũ nnyén ena bé mǎmbák bakoηo bha. ¹⁶ Mhm, njwítí nyaka nkwō Stefánas ne eket eyi enkem. Mbíkí rīñí bé njwítí yě mmu achák. ¹⁷ Kristo abhíki tó mé bejwiti bho. Ató mé chí bé ngátí nókó bo Mbok Ndíndí. Ne mpú sāt chí nerīñíndak enen

bō mmik ne sérwōrēnyu béghāti bho Mbok Ndíndí mbonyune mbíkí yán bé betanǎ nēwú enén Yesu ndū ekotákátí mémbák ndéndem.

Yesu chí betanǎ Mandem ne nerinjíndak Mandem

¹⁸ Ndíjí sayri bé mbok nēwú Yesu ndū ekotákátí chí echínti ntá bō abhen báchí ndū mbi nēwú. Ke ntá yesé bō Mandem āpème, séghò betanǎ Mandem ndū nēwú Yesu. ¹⁹ Ekátí Mandem éghāti bhese be Mandem ārem be, “Chōn ríchōnti nerinjíndak enen barinjíndak ne kebon ekēn bō abhen báchí mbō mmu ane ághò menyinj chí ndu ékírísú.”

²⁰ Ndū échí nó, nerinjíkepí enen barinjíndak néchí fá? Batōjó bebhé Moses báníjí yí? Bō mmik abhen bákōn békem epúítí báchí kpík bō agha? Mandem atōj bé nerinjíndak enen bō mmik néchí ndéndemé ndak. ²¹ Mandem mmu árinjí yěntiki enyinj abhíkí ka bé bō mmik mánsót chí ndyere kebon ekap mándíní yí. Yí arem bé āpeme chí bō abhen mánóko Mbok Ndíndí ané bhesé séghāti bhō, yěndu mbók bho básòt Mbok Ndíndí chí mbō echínti. ²² Mbok Mandem áchí mbō epōndak ntá bo Israel ndū báyanǎ béghò erinj ené éfù amfay ke mánoko bé Mbok Ndíndí achí tetep. Bō Grik mánoko chí enyinj ené ékò ndón amót ne nerinjíndak enap. ²³ Ke séghāti bho chí bé báway Kristo ndū ekotákátí. Ne mbok yó ákú batí bo Israel átáká amem. Ne bo abhen bápú bo Israel básòt yó chí mbō echínti. ²⁴ Ke bō abhen Mandem áyábhé be mámbák abhi mpoknkem, yě chí bo Israel, yě chí bo abhen bápú bo Israel, báníjí bé amæet Yesu

Kristo kě bo bágħò betañ Mandem ne neriñíndak Mandem. ²⁵ Nkaysi Mandem ane bakwǎñwanj básòt bé chi epǎndak, chí neriñíndak enén néyá tontó néchá neriñíndak enen bǝ mmik. Ne betik Mandem ebhén bo básòt bé bépú yěnyij, bébhəñ betañ ebhén béyǎ béchá betañá bǝ mmik.

²⁶ Bǝma, bǎké ghəkontik menyũ bo be bǎchí nyaka mpok Mandem ábhíjí bhe. Puyě beyǎ bheka kě bachí bariñíndak ndũ neyij ane bǝ mmik. Puyě beyǎ bheka kě bǎchí nyaka maném bo, ne puyě beyǎ bheka kě bǎfú nyaka ndũ besáyí maneréket. ²⁷ Mbəñ Mandem kě áyábhé bo abhen bǎpú bariñíndak besí bǝ mmik bé mámbák bǝbhi. Akɯ nó bé ntíánwóp ámbák ne bǝ abhen básòt mmɛet eyap mbə bariñíndak. Ayap nkwó bǝ abhen bǎbhíkí bhəñ betañ besí bǝ mmik bé ntíánwóp ámbák ne bǝ abhen bǎbhəñó betañ. ²⁸ Mandem ayap nkwó ndéndémé bho abhen bǝ mmik bábyák mbə be bǎpú yěnyij. Akɯ nó bé menyij ebhén bǝ mmik bákáysí bé bó kě bébhəñó menwəp béké pɛɛ bhák yěnyij. ²⁹ Ndũ échí nó, yě mmu apú kwáy bépanyu besí Mandem. ³⁰ Mandem aywíntí kě áká bé mǎnkwáy bébhát mmɛet ne Yesu Kristo. Yí kě apɛt áká be Yesu ányché bhe neriñíndak enén tetɛp, ne ɛti Yesu kě Mandem ásóré be mbə bǝ abhen bǎchí chák besí bhi. Akɯ besé sémbák pépɛp, bakwap tí. Yesu ré kě áká bé séndóp chí bo Mandem ne achye nepém eni békú besé séké pɛɛ bhák ndũ kesemé bebú. ³¹ ɛti eyə, kě échí mbə enyũ básíjí amɛm Ekáti Mandem be, “Mmũ ane áyanj bépanyu, ámpányu chí ɛti enyij ene Mandem Acha áká.”

2

Pōl āghati bho ěti Kristo mmu āgú ndũ ekotákátí

¹ Bōma, mpok ntwó awu ntá yeka, mbíkí twó béghátí bhe Ʋyōη Mandem mbō mmu ane ábhónó sérwōrényu, ne mbíkí twó mbō mmũ ane achí ndiñindak. ² Mpok nchí awu, nkũ nti ena bé mpú yáñ ndíñ enyiy echak, ébhíkífuet chi berem ěti Yesu Kristo ne, sayri sayri ěti newú enen yí āgú amfay ekotákátí. ³ Ntwō nyaka awu ené yě betan bépú ne me ne mbón beyă becháy, ngwet nōkō gbagbăgbak. ⁴ Ne mpú sōt nyaka chí neriñindak enen bō mmik ndu betōη, ngati nōkō bhe Mbok Ndíndí ndu nchi nu bekũ mănókó. Ʋfónó Bedyere kě ásóré betan ebhi áká mănǵó bé enyiy ené séghàti bhe échí tetep. ⁵ Ʋyō étōη bé puyě neriñindak enen bō mmik ke nékú bābhónó neka ne Yesu. Chi betan Mandem.

Neriñindak Mandem

⁶ Yě nó, mpok séchí ne bo abhen mănánj báséné ndũ mbi Mandem, séghàti bhó chí menyiy ebhén béchye bhó neriñindak, ke puyě neriñindak eken bō mmik. Ne épú bhák enyũ neriñindak enén bō abhen bābhónó betan fá amik, betan ebhen béfũere fuet. ⁷ Neriñindak enén né séghàti bho chí enén néfũ ntá Mandem. Néchí bhésé bhésé enyu ené bo bābhíkí riñi nyaka nó. Te ndũ mpok ane mmik ábhíkí re bho, Mandem anánj aghókó nyaka nó abhũre ntá yesé ndu békwák besé sémbónj kenókó. ⁸ Bō abhen bābhónó betan fá amik bābhíkí riñi nyaka yěnyiy ěti neriñindak Mandem enen. Mbō báríñi nyaka

ēti nerinīndak Mandem enen mbá bábhíkí gó Acha ywese mmu ábhónó kenókó kenkem ndū ekotákátí.

⁹ Eti eyo kě básíní amem Ekátí Mandem be, “Menyiy ebhen yě mmu ábhíkí kaysi bé chōy mémfakari wáwák, bó kě Mandem átóntí ábháré ntá bō abhen bákōy yi.”

¹⁰ Mandem áká séndíní menyiy ebhen. Efónó Bedyere mmu yí átó kě áká séndíní bhó. Efónó Bedyere aríní yěntiki enyiy, aríní yě chí menyiy ebhén béchí te amem ntí Mandem. ¹¹ Ndiere efónó mmu ke ékwáy bériní nkaysi ane áchí yí anti, mmu achák apú kwáy bériní yó. Enyu eyo kě échí ne Mandem, ndiere Efónó Bedyere kě aríní nkaysi ane áchí Mandem anti. ¹² Ne Mandem áchyé bhese chí Efónó yi yimbōy, puyě chí efónó ene éfú fá amik. Mandem ato bhese Efónó yi be Efónó yi ankwak sendiní berítí menyiy ebhen yi áchyé bhese ēti berinti ebhi. ¹³ Echí yé be mpok ségháti bho menyiy ebhen Mandem áchyé bhese, sépú kə nō chi ne nerinīndak enen néfú ntá bakwāywan. Efónó Mandem kě ákà sendiní menyiy ebhen sérēm. Ne ségháti menyiy ebhen béyíní Efónó Mandem chi ntá bo abhen Efónó Mandem achi ne bhō. ¹⁴ Mmu ane Efónó Mandem apu ne yi, apú kway bebhōy akabhé menyiy ebhen bífù ntá Efónó Mandem. Apú kway beriní bhō, ne bebhak chí epōndak ntá yi, mbōnyune ndiere Efónó Mandem kě ákà mmu andiní bhō. ¹⁵ Mmu ane Efónó Mandem achi ne yí, ákwáy beriní menyiy ebhen menkem, ke bō abhen Efónó Mandem apu ne bhō, bápú kwáy beriní menyiy ebhen mmu ane Efónó Mandem achi ne yi

ákù. 16 Echí mbò enyũ básíní amem Ekáti Mandem be, “Agha ákwày béríní enyíñ ené échí anti Mandem Acha? Agha ákwày béchyé yí maníé?” Ke mbák chí bhesé bo bho Efónó Mandem áchí ne bhesé, sébhón enyũ ntí enén Yesu Kristo áchyé bhesé.

3

Akóré áchí néntí bakoño Yesu

¹ Bõma, mpok nchí awu ne bhe, mpú kwáy nyaka beghati bhe menyíñ mbò mmu ane árèm kèpí ntá bo abhen Efónó Mandem achi ne bhò. Mbõñ nyaka beghati bhe menyíñ chí mbò mmu ane árèm kèpí ntá bo abhen mánóko Eyõñ Mandem, ke bãkõño chí nepém enen fá amík mbõnyune bãchí nyaka mbò bõ abhen bãbhùét amò ndũ nepém eneka mbò bakoño Kristo. ² Mbõñ yé bédik nyaka be chí ne nébhi, puyě ne nenyié mbõñ mbõnyune bãbhíkí re kwáy nyaka bo abhen mãnyíe nenyié mbõñ. Kpátě echõñ bãbhíkí re kwáy bo abhen mãnyíe nenyié mbõñ. ³ Bãbhùét chí mãmbò mbõnyune nkaysi yeká abhùét chí ndũ menyíñí mmík. Bãbhõñ mpabhamík ne bati. Bãgwà ne bati. Eyõ épú tón nó bé nkaysi yeká abhùét chí ndũ menyíñí mmíkí ne? Chí enyu eyõ. ⁴ Mbák mbòk ayeká bárèm chí bé bákõño chí mé Põl, bãchák mándeme nõkò chí bé bákõño Apólos, nó étõñ bé bãchí chí mbò bõ mmíkí ne.

⁵ Apólos achi kpík agha? Me Põl nchí agha? Besé séchí chí bõ betok abhen Mandem átó be sénkú mãnókó Yesu. Yěntíkí mmu ywesé ákú chí ebhi betik ebhén Mandem áchyé yí ánkú. ⁶ Mpi erítí

mbwót amem bati yeka, Apólos amíákátí manyiēp aré. Ke Mandem kě ákù mbwót ángó. ⁷ Mmu ane ápì mbwót ne mmu ane ámyàkati manyiēp aré bápú yěnyī, Mandem mmu ákù mbwót ángó kě ákù yěntiki enyi. ⁸ Mmu ane ápì mbwót ne mmu ane ámyàkati manyiēp aré báchí enyu émót, mbonyune bákù chí enyi éré émót. Mandem akap yěntiki mmu wap békójo ebhi betik ebhén yí áká. ⁹ Séchēm amō ndū betik Mandem. Ne báchí mbō nki Mandem, ane sékù betik amem, bápét bābhak mbō eket ene Mandem átè.

¹⁰ Mandem achyé mé akap, mbo betik awu ntá yeká mbō esáyri nte beket, ngoko nebhúérémik bétée eket sayri, ne néne, mmu achák áte eket aré. Ke yě agha ane átè eket ndū nebhúéréket enō, abhōj bésót mpok, ante yō sáyri. ¹¹ Yesu Kristo kě áchí nebhúéréket enén bābhōj bétée eket aré. Ne yí kě áchí nebhúéréket enén bāghókó bābháré. Yě nebhúéréket néchák nēpú enen mmu ákway béghóko. ¹² Mbok bho básòt pú ne silbha ne batay ŋaŋaŋ bétée eket ndū nebhúéréket enō. Báchák básòt menok ne tákō ane nnya ényīe ne tákō ane nnya ébhàre aré ndu bétée eket ndū nebhúéréket enō. ¹³ Ke ewak ene Yesu ápètnsem fá amik, betik ebhen yěntiki nte-beket ákú bēfù kponoroj. Ewak eyō, Mandem ákù ngó ántōj enyū betik ebhén yěntiki mmu béchí. ¹⁴ Mbák ngó ábhíkí sōj betik ebhén mmu ákú ndū nebhúéréket enō, chōj Mandem ankap yí ndū betik ebhi. ¹⁵ Ke mmu ane ngó ásōj betik ebhén yí ákú ndū nebhúéréket enō, ábhōj chí ménémé. Mandem apeme enyū nte-beket wu, ke ábhák chí mbō mmu ane áróbhé chí

mandú bésónɔ amɛm ɛket, ke anɔne, afú, ɛket ɛsónɔ kurukotok.

¹⁶ Bě bakoŋo Yesu bāríní sayri bé bǎchí mbɔ ɛkerákap Mandɛm ne bé ɛfónó Mandɛm achí ne bhe. ¹⁷ Mbák mmu ánychónṭí ɛkerákap Mandɛm, chɔŋ Mandɛm ánaŋa yí. Mandɛm ánaŋa yí mbɔnyune ɛkeré Mandɛm ébhɔŋ bebhak chí ntá yi aywíntí, ne be bakoŋo Yesu bachí ɛkerákap Mandɛm eyɔ.

¹⁸ Dǒ ká bérwó mmɛet yeka! Mbák ye mmũ yweka akáysi bé achí ndiŋindak békóŋo nkaysi bǒ mmik, ɛrí yí ánjǐbhírí ámbák mbɔ mmu anɛ ábhíkí riŋi yěnyiyi ntá bǒ mmik. Chɔŋ eyɔ énkwak yí ambak ndiŋindak, békóŋo nkaysi Mandɛm. ¹⁹ Nchí ghati bhe nó ne ntí be enyiyi ené bǒ mmik básòt mbɔ neriŋindak chí echiyi besí Mandɛm. Echí nkúbhé mbɔ enyũ básíní amɛm Ekáti Mandɛm be, “Mbɔk bo bákáysi bé bǎchí bariŋindak. Ke nkúbhé neriŋindak enap kě Mandɛm ásòt bédép bó amik.” ²⁰ Ndũ nebhuɛt achák amɛm Ekáti Mandɛm, básiyi be, “Enyiyi ené bǒ mmik bákáysi bé chí neriŋindak, épú yěnyiyi besí Mandɛm.” ²¹ Yě mmũ yweka áké pá yé nnyu ɛti bǒ abhen Mandɛm átó mankwák yi. Bǎbhɔŋ béríní bé yěntiki mmu anɛ Mandɛm áchyé bhe, achyé ntá yeká mankem, ne yěntiki enyiyi ené Mandɛm áchyé bhe, échí chí ntá yěntiki mmũ yweka. ²² Mandɛm ato bhe batɔŋ mbɔ me Pól, ne Apólos ne Píta bé sɛnkwak bhe. Mandɛm aghókó mmik be ánkwak bhe. Yěntiki enyiyi ené ɛfákari ne bhe ndũ nepém enen, ne yě chi ndũ mpok anɛ mmu ágú ékwák be. Yěntiki enyiyi ené echí néne

ne yě chi ene étwò ambi ětwò be chi ne beri. Menkem chí ebheka. ²³ Ke Kristo ke abhōj bhe. Ne Mandem ke abhōj Kristo.

4

Bõnto Kristo

¹ Měyāj mānsót me ne Apólos mbə bð betok Yesu Kristo. Mandem achyé bhese tetep ywi ane áchí bhésé bhésé bé sénkə bo mánjwimem. ² Enyiñ ené échí aré chí be mübetik ane báfyé yí enyiñ awó bé ánkém sayri, abhōj betōj chí-betik aywi bé yí achí mmũ tetep. ³ Ke mbák chí mé, yěntiki enyiñ ené bārēm ěti ya, eyo épú chye me esōjori anti, yě chí bé bo báchák ké báyan bérēm enyũ mmă betok menchí. Membōj mpú kwáy bérēm bé nchí esáyri mübetok, ne mpú kwáy bérēm be nchí ebépti mübetok. ⁴ Mpú ghə yě bekwéné ebhén béchí ne membōj. Ke eyo ébhíki tōj bé mbíki bhōj bekwéné, Acha aywĩnti ké átàn mé, puyě chí membōj. ⁵ Ebhíki rí yé bé mmu ántāj nti ené mpok ábhíki re kwáy. Nywəp Yesu ápètnsem, chōj ankə yěntiki enyiñ ené échí amem ejuri néne émfú kponōroj. Mpok yə, chōj ankə yěntiki nkaysi ane áchí mmu anti amfú kponōroj. Mpok eyo chōj Mandem ambiti yěntiki mmu békōjō ebhi betik ebhen yi áká.

⁶ Bõma, menyiñ ebhen né mēghati bhe béyíñi me ne Apólos. Ntí achí be māngók enyiñ aré, ndu békōjó chí enyiñ ené básíñi amem Ekáti Mandem. Ebhíki rí bé mämpányu ěti mbək bōbatí, māmbyaka nəkə báchák. ⁷ Wə mmu ópányu, agha ághátí wó bé əchá bo báchák? Mmu yweká ane

ábhónó enyīn ené puyě Mandem kě áchyé yí yó, chí agha? Mbák Mandem ke áchyé yěntiki enyīn ene yěntiki mmu ywεká ábhónó, ndáká yí bápányu mbó bé menyīn ebhén bābhónó, bābhōn bō chí ndū betan ebheka?

⁸ Pú bārem be mánán bābhōn yěntiki enyīn? Mānan bájwí ne akap ane Efónó Bedyere áchyè bhó! Bākwen bafó, yěndu sépú bafó. Ke enyīn ene mēyan chi be māmák bafó tetep ndū baraka Mandem be bese bōnto Yesu nkwo sémbák bafó ne bhe. ⁹ Echí mbó be Mandem áká besé bōnto Yesu sémbák bō abhen báchókó nnet nenti bōnkwo mankem. Séchí mbó bō abhen báré ká ebéptí ndak, manyé ákwén bhó, bápókó ye bhó bérón bēwáy besí bo mankem, besí bō mmik ne besí bōángel. ¹⁰ Besé bōnto séchí bechiñtí bho ndū séchíe bapém yesé ntá Kristo, ke be bachí bariñíndak ndū babháré mmuet ne Yesu. Séchí mbó bō abhen Mandem ábhíkí chye bhó betan, ke be bābhōn betan. Bo báchyè be kenókó, ke bāwáy bhesé wáy. ¹¹ Kpátě echōn, séchí bo nsay ne nchebhe manyiep menyū ne nden befye amuet. Séchí bō mantem, ne eket ené mmu ywese ábhīñi bé eyi épú. ¹² Séperé bhón nenyíe sénán sékpōt nsōñtí ndu beka betik ne amó. Mpok bo básòkoti bhesé, sēñik chí mmuet bé Mandem ánjét bhó. Ne mpok bo báchyè bhesé esōñori, sékēp chí nti. ¹³ Mpok bo bārēm bebéptí menyīn eti yesé, sékēme bhó chí ne eyōñ ekōn. Sérōp chí kebí besí bō mmik. Kpát tē echōn, sérōp chí mbó ménýíñi ebhen mányó beto ndū ebhwóré menyīñi.

¹⁴ Mpú síñ be menyīn ebhen chí ndu beka ntíanwóp ánkém bé eti menyīn ebhen bākū. Nchí

síη chí béchyé be maníé mbonyune bachí bōbha abhen nkónó tontó. ¹⁵ Yě bābhōη chí beyā bo bāchák abhen bátōη be menyīη έti Kristo, bābhōη chí chí amōt. Bābhōη chí chí amōt mbonyune be bho bābháré mm̄aet ne Yesu Kristo néne, me kě ntwó ngátí nyaka bhé Mbok Ndíndí ke mǎnókó. ¹⁶ Měnikm̄aet ntá yeKa bé mǎnkónó epīη eyá mbō enyū mmó ákōηo epīηí étáyī. ¹⁷ Έti eyō kě nchí tó bé Tímōti mmu áchí mówa ndū ábháré mm̄aet ne Acha mbō me. Nkōη yí tontó, ne achí mmú tetep. Nchí tó yi be antwō antik be enyū nepém ena, mbō mmū Yesu Kristo nechi, nkúbhé mbō enyū mētōη bōnkwō yěntiki ebhak.

¹⁸ Ndíñí be mbōk eyeka bǎpānyu mbonyune bākaysi be mpú pere kway bétwō beghō bhe. ¹⁹ Ke mbák chí nkaysi Mandem, chōη ntwó awu mandú mpok. Ne nnán nchwōp awu, chōη membōη ndíñí mbák bō abhen bápā nó nyu báchí chí bō nyu wúwú, ne mbák betāη Mandem béchí ne bhó tetep. chōη ndíñí. ²⁰ Nchí rem nó ne ntí be bǎrīñi bé Mandem achí ne mmu mbō Mfō aywi chí mbák betāη Mandem béchí ne yí ndū nepém eni. Epú wenti chí ndū erítí eyōηónyu yóyó. ²¹ Enyīη ene bǎyāη chi ene? Bǎyāη ntwó awu chí ne ékpá awó, ke chí ne eyōη petii betōη be nkōη be tetep?

5

Bāké ka mmu ane ábhōηó epō epīη ámbák ne bhe

¹ Cháá! Bǎghátí mé epúsí ene échí néntí eneká. Ne enyū epúsí ene, yě chí bō abhen bábhíkí noko Mandem bápú kwáy béká be émbák ndū nkwó

wap. Mmu áre bhære ne ngoré étáyi ná? ² Ne mámpa nàkò chí nyu? Pú enyih ene bábhónò bébhak chí ndũ nedí-kebhd? Bábhoh béfere mmu ane ákú eyò enyũ epõndak ndũ nkwò yweka. ³ Yëndu mpú awu ne bhe besí ne besi, nchí ne bhe mbonyune nti ena néchí awu ne bhe. Ne nnán mkpõt nnyé mmu ane ákú awu ndak, ⁴ ndũ nnyén Yesu Kristo Acha, ne nchi bhák ne bhe ndũ nkaysi ya mpok bächem ndu bechye Mandem kenókó. Choh betan Yesu Acha ywese mémbak nkwó ne bhe. ⁵ Fíé ká mmu ane ákú awu ndak awó Satan, bé ánhónjí mmuet yi. Anánj ambak awó Satan, choh Satan anchohnti mmuet eyi. Ku ka enyu eyò ne manò yweka, be Mandem ampeme efónó eyi ndũ nywop enen Yesu Acha ápètnsem.

⁶ Ndaká yí bãpányu? Bábhíkí rinj bé mandú yís ane báfyé ndu fláwa ane bábáy ndu béghan pòfpóf, áku fláwa amwot ke? ⁷ Feré yé ka bebú bhò amuet, bé béké go mentaka ndũ nkwò yweka. Feré ká bebú ebhò bé yèntiki mmũ yweka ambak pépép ne nti nemot. Dinjí ká be newú Yesu ndũ ekotákátí néku bakonjo Yesu bāròp chí pépép besí Mandem. Yí Kristo, achí mbò mónkwòmen ane bo Israel básòt nyaka manchye mbò akap ntá Mandem ndũ mpok ane mányie Epã Nekinj. ⁸ Séndó ye yèntiki enyũ bebú, bé bebú béké gó ménjwí ndũ nkwó aywesé. Sénkú nókó chí beri, sénkonjo nàkò mbi Mandem ne nti némót. Choh eyò énkú sémbak mbò bret ane kebhoj yís ane bo mányie nyaka mpok Epã Nekinj. Enyu eyò ké besé nkwo sébhónò ményié Epã Nekinj mbò bõ tetep abhen bapu ápú ne bhó.

⁹ Ndũ ekátí ene njámbi ntò bhe, ngátí bhé be

bǎké bhōj yěnyij bekɛ ne bo abhen bákù barak epúsí. ¹⁰ Mpú rem chi ěti bō abhen bápú bakojo Yesu, yě bachi chi bo epusí, yě chí bō abhen báfýè amík ndũ menyij bo báchák, yě bágghèp, yě chí bo abhen bǎbhóǵ bōmandem béchák. Mpú rem ěti bō mmik mbōnyune mbák mmu ándém bé apú chem mmæt ne bhó, abhōj béró mmiki ne. ¹¹ Enyij ene nsíj nyaka bekɛ be mándíj chí bé bǎké bhōj yěnyij bekɛ ne mmu ane árèm be yí achi nkojo Yesu, yě nō, ankɛ nākō menyij mbō barak epúsí, ne béfýè amík ndũ menyij bo báchák, ne bebhōj bōmandem báchák, ne berem bebéptí menyij ěti bo báchák, ne yě chí bebhak nyũmém, ne begher agher. Yě chí nenyíé, bǎké nyíé ne enyũ mmu wu. ¹² Mbíkí bhōj betaj bétáj bō abhen bápú bakojo Yesu. Bǎbhōj bétáj chí batí bō nkwó abhen bákù bebéptí menyij mbō ebhen. ¹³ Mandem kě ábhóǵ betaj bétáj bo nefi, ne chōj yí antáj bó. Ké émbák chí bhe bō nkwó Yesu, manká mbō enyũ Ekáti Mandem érèm be, “Bǎbhōj béfère mmu ane ákù bebú ndũ nkwó yweká.”

6

Ebhíkí rí bekɛ manyé ne ntí mmũ nkwó

¹ Ekò ná ke mmu yweká ansot ndak andok besí bataná manyé abhen bápú bakojo Yesu mpok yí ábhōj ndak ne ntí mmũ Mandem, ené yí ábhóǵ berōj ntá batí bo Mandem? ² Bě babhíkí rinj be ewak émót, chōj bo Mandem mántáj bō mmik ke? Mbák bǎbhōj betáj bō mmik ewak émót, bōbekpíkíri abhen báchí néntí eneká kě bapú kwáy

bétan ké? ³ Bǎbhíkí rīñi bé ewak émót, chōñ bese bo Mandem séntāñ bōángel? Bǎrú bekpíkiri abhen bǎbhōñ ne bati ndũ nepém enén fá amik kě báchá be bétāñ? ⁴ Mbák yě mmũ yweka abhōñ menyũ bekpíkiri ebhō, áké sōt bō bēsí bo abhen bǎbhíkí bhōñ kenókó bēsí bōñkwō Yesu bé mántāñ bó. ⁵ Nchí rem nó bé ntíánwóp ánkém bé. Yě ndiñindak apú ndũ nkwó yweká ane ákwày ményúre bo nkwó abhen bǎbhōñó ekpíkiri ne bati ke? ⁶ Cháá! Mmu Mandem ánká manyé ne nti, bé bo Mandem mándak mánte bēsí bo abhen bǎbhíkí noko Yesu Kristo mántāñ bó?

⁷ Mbōñ beka manyé ne nti, étōñ bé mǎnāñ bǎkwēn ndũ mbi Mandem. Mmu ánká bekwéné ebhén nti ákú yí, nō éber ke? Mmu ányíé wó nsem amōt, eyō énkũ yí? ⁸ Ne be babhōñ bǎkũ bati bekwéné, mǎnyie nōkō batí bō nkwó nsem amōt.

⁹ Bǎbhíkí rīñi be yě ewak, Mandem apú bhák Mfō ntá bō abhen bápú chak ke? Mmu áké rwō mmuēt. Yě agha ane ákũ barak epasi, yě agha ane ákōñō bōmandem bachak, ne bakwéné berwōp, ne yěntiki mbakanem ane ákũ kebharé ne nti mbakanem ne yěntiki ngōré ane ákũ kebharé ne nti ngōré, ¹⁰ ne yě agha ane ágher agher, ne yě agha ane áchí nyúmém, ne yě agha ane árēm bebéptí menyīñ ěti bo báchák, ne yě agha ane áchi ngép ntántāñ, menyũ bo bhō mankem bápú kway bebhak ndũ nkwō bho abhen Mandem achi Mfō wap. ¹¹ Ne nkúbhé enyu eyō kě mbak yeká báchí nyaka. Ke néne, Efónó Bedyere anāñ asó bebú bhēka aféré, akũ bé mǎmbák bo Mandem. Ne ěti enyīñ ené Yesu Kristo Acha ákũ, Efónó Bedyere akũ nkwó bé be

mămbák chak besí Mandem.

Mandem achyé bhesé mmuet bé sénchié yi kenóko ne yó

¹² Mmu ákwáy béré m be, “Mbɔŋ ngăngan bekɔ yěntiki enyih ené nkónó.” Echí tetep, ke échí nkwó tetep bé puyě yěntiki enyih kě ékwáy bék wák bhe. Mbɔŋ ngăngan bekɔ yěntiki enyih. Ke enyih ené mēbhák nsem anten eyi épú. ¹³ Mmu achák ákwáy béré m be, “Mandem aghókó nenyíé chí bé mányíé mámfyé menie, aghoko menie be nenyíé nemfuet are ke nénchwe mmu amuet.” Echí tetep, ke ewak émɔt, Mandem ákɔ be menie béképerere bhak, nenyíé nk wɔ képerere bhák. Mandem abhíkí ghoko mmuet nk wá chí ndũ barak epúsí. Aghókó mmuet yesé chí bé sénkónó Yesu Acha ne yó. Ne yí Yesu Acha kě áchyè bhesé menyih ebhen bék wák mmuet eyese embak sayri. ¹⁴ Mandem ákú nyaka Yesu apetnsem ndũ nepém, ne ndũ betan ebhi, chɔŋ ankɔ besé nk wó sémpetnsem ndũ nepém ne mmuet ekɔ.

¹⁵ Băbhíkí rinji bé nk wó Kristo mankem chí mmuet Kristo? Eri yé bé mmu ánsót mmuet ane áchí epókómuet Kristo anchye ntá ngɔré-nekɔ? Wáwák!

¹⁶ Băbhíkí rinji bé mmu ane áché mē mmuet ne ngɔré-nekɔ, arɔp chí mmuet amɔt ne yi? Echí enyu eyɔ mbɔnyune Ekáti Mandem eghati bhesé be, “Bö bati apay, bārɔp chí mmũ amɔt.” ¹⁷ Ke mmu ane ábháré mmuet ne Yesu Acha, ábhón nkaysi amɔt ne yi.

¹⁸ Băké bhón yěnyih bekɔ ne barak epúsí! Bebú béchák menkem ebhén mmu ákú bėbhíkí bhón ndak ne mmuet mmu. Ke mmu ane ákú barak epúsí, áchɔŋti chí mmuet eyi yimbɔŋ. ¹⁹ Băbhíkí rinji bé mmuet eyeka chí ekerákap Mandem ené

Εφόνο Βεδυερε άχòκò aré? Mandem achyé bé Εφόνο Βεδυερε be ámbák ne bhe, néne, bãrəp chí bo Mandem. Băpet bãpu ndũ mmuet eyeka. ²⁰ Mandem aku be ne beyă nkáp, bãbhəŋ yé bechye yi kenókò ne mmuet eyeka.

7

Menyiŋ ebhen sébhónó béríŋi ɛti nebhay

¹ Nchí yán bégháti be ɛti menyin ebhen bãbhébhé me ndũ ekáti ené bãsíní. Nká ne bhe bé érí mmu árchókò kebhá y ngərə. ² Ke tëndu beyă bo abhen bãbhíkí bhəŋ nebhay bãbhəŋ mamə beku epúsí, yěntiki mbakanem abhəŋ bebhay ngərə anchəkò ne yí, ne yěntiki ngərə ámbón aywí nném anchəkò ne yi. ³ Nném abhəŋ béchye mmuet nta ngərə ywi, ne ngərə abhəŋ bechye mmuet nta nném, mbə enyu éyàn. ⁴ Ebhəŋ bebhak nə mbənyune puyě ngərə kě ábhónó mmuet eyi, chí nném. Ne puyě nném ke ábhónó mmuet eyi, chí ngərə. ⁵ Ngərə ne nném báké kaŋ ye bati kebháré, ebhikifuet ndũ mpok ane báká eyəŋ emət be báyan béchwé ndũ nenikímmuet ntá Mandem. Mpok yə ánán ámfuét, bãbhəŋ bepet bechem mmuet, be Satan áké rwə bhe mánkwen ndũ nemə ndũ bãpú kway bekem mmuet.

⁶ Mpú rem nó chí béfyé bé ebhé bé bãbhəŋ beku nó, nchí chye be chí maníé, ⁷ be yěntiki mmu ámbák ndũ mmuet eyi kebón ngərə mbə me, ke yěntiki mmu abhəŋ aywí akap ané Mandem áchyé yi. Achyé mbək akap bébhəŋ nebhay, achye báchák chí akap béchókò ndũ mmuet eyap kebhá y nebhay.

⁸ Ntá bð abhen bãbhíkí bhəŋ nebhay, ne mánkwesé, nchí rem be mándóp mmuérémmuet

ayap mbə me. ⁹ Ke mbák mbək bho báchí ndũ nkwó ywéká abhen bápú kwáy békém mmuet, éri bé mámbónη nebhay. Éri bé bó mámbónη nebhay echa bechəkə nə, ekwaká kebháré éndu nəkə bho anti.

¹⁰ Néne, nchí fyé ebhé ntá yěntiki mmu ane ábhónó nebhay, ne ebhé ene éfú chí ntá mbəη Yesu Acha. Ngərə abhíkí bhónη béró nném ndũ nebhay. ¹¹ Ke mbák ngərə aró nném, abhəη béchókə ndũ mmuet eyi, kebháy mmu achák. Mbák épú nó, ámpétnsem ntá nném aywi. Mbakanem nkwo abhíkí bhónη béró ngərə ywi ndũ nebhay.

¹² Enyih ené mēghati bhe néne éyíní yěntiki mmu ane ábháy ngərə ane ápú nkoηo Yesu, ne membəη kě nchí ghati bhe yó, ébhíkí fú chí ntá Yesu Acha. Yěntiki mũnkwo ane ábhónó ngərə ane ábhíkí noko Yesu, ke ngərə wu akəη béchókə ne yí, nném áké rə yí ndũ nebhay. ¹³ Ne mbák ngərə ane ásíkí nti ne Yesu abhəη nném ane ápú nkoηo Yesu, ke nném akəη béchókə ne yí, ngərə wu áké rə yí ndũ nebhay. ¹⁴ Ntí achí bé nepém ngərə ane achi nkoηo Kristo nekway beku nném ambak mmũ Mandem. Ne nepém nném ane achí nkoηo Kristo nekway beku ngərə ywi ambak mmũ Mandem. Mbə épú nó, mbú bə bheka bápú kwáy bebhak bo Mandem. Ke ndũ échí nó, Mandem əsət bəbhəp mambak bəbhi. ¹⁵ Ke mbák mmu ane ápú nkoηo Yesu, yě chí mbakanem, yě chí ngərə, əyán béró nti, mándó yí ándók. Embák nó, ebhé Mandem épú kém yě chí ngərə, yě chí mbakanem, mbənyune Mandem apú yán yěnyih ene énsónórí nti móywi amem. ¹⁶ Bě baghərə abhen bachí bakoηo Yesu, baríní ná mbák ěti eyeká ke

Mandem ākwáy bépémē maném abhēka abhen bábhíkí noko Mandem? Ne be babhakanem abhen bachí bakoŋo Yesu, barinjí ná bé ěti yeká Mandem ākwáy bépémē baghōré bhēka abhen bábhíkí noko Mandem?

Yěntiki mmu abhōŋ bébhure nepém eni mbō mmu Mandem

¹⁷ Enyinj ene bābhōŋo berinjí chí be yěntiki mmu abhōŋ bébhure nepém eni mbō enyū Mandem áyāŋ yí ambak. Ené kě échí ebhé ené nchí chyē bōnkwō mankem yěntiki ebhak. ¹⁸ Mbák mánánj básyep nyaka mmu ke Mandem ábhinjí yí, áké nu bebhak mbō mmu ane bábhíkí syep yí. Ne mbák mmu achí ane Mandem ábhinjí yí ene bábhíkí re syep yí, áké nu bé mánsíep yí bekoŋo epinj ene bo Israel. ¹⁹ Nchí rem nó mbōnyune yě básyep mmu yě bábhíkí syep, eyō épú kwak ndū yě mbi. Nném enyinj chí bébhure bebhé Mandem. ²⁰ Yěntiki mmu ywéká ándóp enyū yí áchí nyaka mpok Mandem ábhinjí yí ámbák nkoŋo Yesu. ²¹ Mbák ōchí nyaka chí nsem mpok Mandem ábhinjí wó, eyō éké sōŋori nti ene amem. Mbák ōbhōŋ mbi bekū bé óké pere bhák nsem, dók ambi. ²² Báké ghōkōntik be nsem ane Mandem ábhinjí apēt apú nsem besí Mandem. Mbōnyune abhat mmūet ne Yesu Acha, ne apēt apú ndū kesemé bebú. Ne mmu ane ápú nsem fá amik, ndū Mandem abhinjí yí, arōp chí nsem Yesu Kristo. ²³ Mandem aku bhe ne beyā nkáp aféré ndū kesem. Bārōp chí basem Yesu Kristo. Báképere kū ye mmūet eyeka basem ntá bō mmik. ²⁴ Bōma, éri ye bé yěntiki mmu

yweká ándók ambi bebhak ndu nte ane yí áchí nyaka mpok Mandem ábhíjǐ yí.

Bakwǎy bho ne mánkwésé

²⁵ Enyǐjǐ ené mǎghati bhe néne éyǐjǐ bakwǎy bho ne mánkwésé. Puyě chí enyǐjǐ ené éfú ntá Yesu Acha. Nchí ghati bhe chí enyǐjǐ ené nkáysí. Ke bábhōjǐ beghok mé mbōnyune nchí mmu ane nchí rem ndak mángók, ne ntí bé Yesu Acha achí ne me.

²⁶ Bényǐjǐ esōjōri ené échí ndǔ mpok ane, nchí rem bé mmu ane áchí ndǔ mmuēt mmuēt eyi, ámbák mbō enyǔ áchí. ²⁷ Mmu yweka ane ábhónjǐ ngōré, áké rō yí. Ane ábhíkí bhónjǐ ngōré, áké nu bébháy ngōré. ²⁸ Ke mbák mmu yweká abhay ngōré, abhíkí kǔ bebá. Ne mbák mónkwēn ngōré abhay nném, abhíkí kǔ bebá. Ke dijǐ ká bé bō abhen bábháy nebhay bábhōjǐ beyǎ esōjōri fá amík, ne nchí yǎjǐ chí bekǔ be báké chwe ndǔ esōjōri. ²⁹ Bōma, enyǐjǐ ené mǎyǎjǐ mǎndǐjǐ chí be manywōp ané Mandem áchyé bhesé ábhíkí pēre yá. Eyǎjǐ ye bé bébhó néne, yǎntíkí mmu ane ábháy ngōré ámbák mbō mmu ane ábhíkí bhónjǐ ngōré. ³⁰ Ne bō abhen báchí ndǔ nedǐ kebho babhōjǐ bebhák mbō bō abhen bápú ndǔ nedǐ kebho. Ne yǎntíkí mmu ane maǎjǎk áchí ne yí, ámbák mbō mmu ane maǎjǎk ápú ne yí. Ne yǎntíkí mmu ane ákǔ menyǐjǐ, ámbák mbō mmu ane ábhíkí bhónjǐ menyǐjǐ. ³¹ Ne bo abhen bábhónjǐ enyǐjǐ bekǔ ne menyǐjǐjǐ mmík, báké noko menyǐjǐ ebhō, mbōnyune mmíkí ne áfǎere fǎet ne menyǐjǐ ebhi menkem.

³² Mbíkí yáŋ be mǎmbónġ menyin ebhen besəŋəri bati yeka amem. Mmũ ane ábhíkí bháy ngoré, afyé ntí ndu beka betik Acha Yesu, ne ákaysi beká chí menyin ebhen beka Mandem ambəŋ maŋák ne yi. ³³ Ke nkaysi mmu ane ábháy ngoré ábhák chí ndũ menyiní mmik. Ayaŋ beka chi menyin ebhen beka ngoré ywi ámbónġ maŋák ne yi. ³⁴ Mmu wu ábhónġ ye chí bati ápáy. Mónkwen ngoré ne baghoré bachak abhen bábhíkí bhónġ manem bafyé ntí chí ndũ betik Acha Yesu. Yěntiki mmu wap áyaŋ béchye ntí ne mmuet nkem chí ntá Mandem. Ke nkaysi ngoré ane ábháy nném, ábhák chí ndũ menyin mmik, ne áyáŋ beka chí menyin ebhén béka nném aywi ambəŋ maŋák ne yi. ³⁵ Nchí rem menyin ebhen ndu bekwak bhe, puyě chi ndu bechet bhé mbi. Nchí yaŋ chi bekwak mǎnkó ndũ mbi ané achi chak ne be yěntiki mmũ yweka anka betik Acha ne ntí nemot.

³⁶ Bényiní mmũ ane átí bebhay ngoré, mbák aghə be abhəŋ bebhay ngoré ndũ beyǎ ekwak béchí yi anti ne apu kway bekem mmuet, ne mpok áfuèt, éri bé ámbáy ngoré. Bebu bepu are. ³⁷ Ke mbák mbəŋ mbakanem aka ntí eni bé yí apú pere bháy ngoré ane yí átí, ne ákwáy békém mmuet, nó aka sayri ndũ ábhíkí bháy ngoré. ³⁸ Echí yé bé mmu ane ábháy ngoré ane yí átí, aka sayri. Ke mmu ane áchókó kebháŋ ngoré, aka enyin ené érí échá. ³⁹ Ngoré abhəŋ bebhák ne nném aywi te ndiere newú. Ke mbák nném agu, abhəŋ ngəŋaŋ bébháy yěntiki mmu achák ane yí ákónġ. Ke mmu wu abhəŋ bebhak chí mmu ane áchí nkoŋo Yesu Acha. ⁴⁰ Ke ndũ nkáysí ya, eri echa be ngoré ane nném éywi ágú anchəko

enyu εγώ, yi κε bhay nném. Ne me nnókó bé Efónó Mandem ké áchyé mé nkaysi anε.

8

Nenyié mandem nsé

¹ Néné, béyíñi enyíñ ené bäsíní ěti nenyíé bəmandem nse, enyíñ ené mbónó béghátí bhe chí be échí tetep mbə enyũ bǎrémé be, “Besé mankem séríní enyíñ.” Ke enyũ neríní enə nékə mmu anjon nəkə mmæet. Enyíñ ené échyè bə nkwó Yesu bétán chí ekəñ. ² Mmu anε ákáysí bé aríní, átəñ chí bé abhíkí ríñi menyíñ ebhen Mandem áyàñ yí ándíní. ³ Ke mmũ anε akəñ Mandem ke Mandem áríñi mbə aywí mmu.

⁴ Béyíñi nenyíé enen báchyε ntá bəmandem nse, besé mankem séríní bé mandem nsé apu yěnyíñ ne abhíkí bhón ne péem. Mandem amət ke achi, achák ápú. ⁵ Menyíñ béchí amfay, béchák béchí fá amik ebhén bo básət mbə bəmandém. Beyǎ menyíñ béchí enyuyə ne mbək bho básət bə mbə bafə bhap. ⁶ Ke ntá yese, séríní be Mandem amət ke áchí. Yí chí ěta ne yi κε ághókó yěntíkí enyíñ. Aghókó bhese be sémbák bəbhi. Yesu Kristo Acha achí nkwo chí amət. Mandem afæéré ntá yi κε äghoko yěntíkí enyíñ, ne ne péem enese néfù chí ntá yi. ⁷ Ke yěndu séríní bé mandem nsé abhíkí bhón ne péem, mbək bho báchí ndü nkwo ywesé abhen bábhíkí ríñi nə. Mpok mányíè nenyíé mandem nsé, ébhək amem bati yap chí mbə be bəmandem nsé chí bəmandém abhen bábhónó ne péem tetep. Ne ndü bábhíkí re sene ndü mbi Mandem, bákàysi bé nenyíé mandem nsé

néchōnti bó besí Mandem. ⁸ Echí tetep bé nenyíé népú kwáy beka besé sembák kékwoót ne Mandem. Mbák sényíe nenyíé, eyo épú kwak bhesé. Ne mbák sébhíkí nyíe nenyíé, eyo épú ka bhesé yěnyíy. ⁹ Bábhōy ngāngāy ményíe yěntiki enyíy ené bākóhó. Ke sōt ka mpok bé bāké ka mmu ane ábhíkí re sene ndū mbi Mandem ánkwen ndū bebú eti enyíy ene mányíe. ¹⁰ Sénsót bé mmu ane ábhíkíre sene ndū Eyōy Mandem agho wō mmu óríní menyíy ebhen ndū óchí amem eket mandem nsé ónyíe nenyíé. Wō óríní bé eyo épú ka yěnyíy. Ke ókásí bé épú ka yi ánkwen ndū ntá ane menyíe nenyíé enen bachye ntá mandem nsé? Mbák émfákárí nō, épú chōnti nti eni amem besí Mandem? ¹¹ Ne enyíy ené wō mmu óríní enyíy óká, échōnti nepém mmu ane ábhíkí re sene ndū mbi Mandem. Ke óké ghōkōntik bé yí wu chí nti manō ane Kristo ágú eti yi nkwo. ¹² Diní yeka bé, mbák mmu áká nti mmu nkwo bebú, anchōnti nti eni enen nebhiiki re tan amem, nó áká Kristo nkwo bebú. ¹³ Eti yo, mbák nenyíé enen ményíe nebhoj beka nti mmu nkwo ánkwen, chōy mkpík ndo menyíe nnya ndu nepém ena, tēndu mpu yan beka nti mmu nkwo ankwen.

9

Betikí mūnto Yesu ne enyū bábhōy békemyi

¹ Mbíkí bhōy betan beka yěntiki enyíy ené méyāy beka ke? Mpú mūnto Yesu Kristo? Mbíkí ghó Yesu Kristo Acha ywese ne amík ke? Pú betik ebhá ke beka bāchí bakojo Acha? ² Yē émbak chí bé bo bāchák bābhíkí ka bé nchí mūnto Yesu Kristo, be

bāríní be nchí mũnto Yesu. Nēbhat ane bābhārē mm̄æt ne Yesu Acha, āt̄ōñ bē nchí mũnto ywi tēter. ³ Mēnyīñ ebhen mbónó bēghati bō abhen bārēm be mēmpú mũnto Yesu chí be ⁴ besé bōnto sepú bo abhen sekway mēnyie, senyu mēnyīñ ebhen bāchyè wu bhese ãti betik ebhén sékà ke? ⁵ Besé sébhíkí bhōñ ngāngañ bebhay baghōré be yēntiki mmũ ywese ánkó nókó ne ngōré ane achi nti mmu nkwo, mbō bōnnō Yesu Acha ne mbō Séfas ne bōnto bachak? ⁶ Ke chí ndiere Banábas ne me ke séchí bōnto abhen sébhónó bekū betik ne amó yesé ke sémbónē nenyíé mēnyíé? ⁷ Ntiki mmu ábhák ntemé nenu ke kechye yí nkáp ne mēnyīñ bēchák? Ntiki mmu ábhōñ nki ke yí kebhōñ betañ bēsot nenyíé enen yí áféré aré anyie? Ntiki nchiki mpōñ abhíkí bhōñ betañ mēnyú nébhĩ mpōñ?

⁸ Enyīñ ene ndémé puyě chí nkaysi bō mmik. Pú enyīñ éré émōt ke ebhé Mandem éréme? ⁹ Ne básīñ ndũ bebhé Moses be, “Mpok ane mpōñ ákà betik ebhi, bābhíkí bhōñ bēgwót nnyu ywi bē áké nyíé mbwōt ane yō áyàti be amfu ndu bekwōp.” Mandem arem enyīñ ene chí ãti mpōñ ke? ¹⁰ Pú Mandem arem enyīñ ene chí ãti yesé? Tēter, básīñ yō amem Ekáti Mandem chí ãti yesé mbōnyune éri bē mmu ane ákwánjá nki ne mmu ane áféré nenyíé ebhi mámbáká nti bē bāchyè bó enap nenyíé, ndũ enen bō báféré ebhi. ¹¹ Séghátí bhe Eyōñ Mandem mbō mmu āpì mbwōt ebhi. Ebep be bē bho bābhōñ nsáy ndũ betik ebhese mǎnchye bhese nenyíé ne mēnyīñ bechak ke? ¹² Mbák bāchyè bo bāchák nenyíé, pú besé sébhōñ betañ bēbhēp be mēnyīñ écha bo bachak abhō?

Υἔ νῶ, σέβηκί bhεp be menyιη mβῶ enyu sébhῶῆῶ bébhεp. Séká yěntikí enyũ esῶῆῶri. Eyo éri ntá yesé échá békũ enyιη ενέ ékwáy bechet be mbi beyιηι Mbok Ndíndí Kristo. ¹³ Bǎbhíkí rιηι bé bῶ abhen bákũ betik amem ekerákap Mandem, nenyíé enap néfũ chí aré? Ne bῶ abhen báwáy nnya ενέ bo bátwῶ ne yῶ mβῶ akap, bábhῶῆῶ nenyíé ndu nnya ενέ bó báwáy? ¹⁴ Echí enyu émót mβῶnyu Yesu Acha areme be, “Nenyíé mmu ane ághàti Mbok Ndíndí nébhῶῆῶ béfũ ntá bo abhen Mbok Ndíndí ane yi aghati bho áyèt bhῶ.”

¹⁵ Yěndu échí nó, mbíkí rem bé mǎnkwák me ne yěnyιη. Ne mpú síη ekáti ene ndu békũ mǎntó me menyιη. Echí sayri be ngú esῶῆῶri échá me bebhεp bé menyιη. Mbíkí yáh yě mmu ankũ nképerε dep awó anti be méghàti bho Mbok Ndíndí nkebhép bῶ mǎnkwák me. ¹⁶ Puyě béghàti bho Mbok Ndíndí, ke ákũ me mpányu, mβῶnyune eyῶ chí betik ebhén Mandem areme be membῶῆῶ bekũ. Ne mbák mbíkí ghati bho Mbok Ndíndí, ébèp ntá ya éncha! ¹⁷ Mβῶ membῶῆῶ kě njábhé betik ebhen, mbú éri bé bo mánchyé mé akap ndũ betik ebhá. Ke mǎkũ chí betik ebhén Mandem ayabhe me, afyé bhó amῶya, ne mβῶῆῶ bekũ bhῶ. ¹⁸ Nsáy ya achí yé bé yi ndũ betik ebhen? Nsáy ya achí chí maῆák amen mβῶῆῶ béghàti bho Mbok Ndíndí ndéndem, nke yáh nsáy ane ngati Eyῶῆῶ Mandem ábhῶῆῶ bébhῶῆῶ.

¹⁹ Mmu ane nchí nsem nta yi apú. Yě nó, membῶῆῶ nkũ mmuét eya nsem ntá yěntikí mmu ndũ nchí yaη békwák beyǎ bo mántwῶ ntá Yesu Acha. ²⁰ Mpok nchí ne bo Israel, nchí bhák mβῶ

mmu Israel ndũ nchí nu bék wák bhó mánsíkínti ne Yesu. Mpok nchí bhák ne bõ abhen bákòño bebhé Moses, nchí bhák mbò bhò yëndu mpú anten bebhé Moses, ndũ nchí nu bekà bó mántwò ntá Yesu Acha. ²¹ Mpok nchí bhak ne bõ abhen bápú bo Israel nchí kà menyin chí mbò mmu ane ápú kono bebhé Moses, ndũ nchí nu bék wák bó mántwò ntá Yesu Acha. Ene ébhíkí tónj bé mpú bhæere bebhé Mandem. Ebé Yesu Kristo achye kě nchí kono. ²² Mpok nchí bhák ne bõ abhen bábhíkí re sene ndũ mbi Mandem, nchí bhak mbò bhó ndũ nchí nu bék wák bó mántwò ntá Yesu Acha. Nká bebhak yěntiki enyin ntá bõ mankem, ndũ nchí nu bébhónj yěntiki mbi bék wák bó mántwò ntá Yesu Acha, yi ámpémé bhó. ²³ Nchí kà menyin ebhen menkem chí bé Mbok Ndíndí ěti Yesu Kristo ántáká mbánkem, ne bé Mandem ánjét mé nk wò ne beri ebhen bo abhen bákòño Mbok Ndíndí bábhònj.

²⁴ Báké ghòkòntik be mpok bejet ntiet, beyá bo bájèt, ke ndiere mmu ane ájéré áchá batí kě ábhònj akap. Nchí ghati ye bhe bé mamfyé betan bejèt ntiet enyu ene bákway bébhónj akap. ²⁵ Yěntiki mmu ane átonjti mmæet ndu bejet ntiet ane bebhònj akap, ákem mmæet ndũ yěntiki enyin. Bákà nò ndu bebhònj akap ane átàt ánhònjti. Ke akap ané sènú bebhònj, chí akap ane ábhak mpoknkem. ²⁶ ěti yò kě nchí jet téé bérònj ndũ ngwenti. Mpú mbò mmu ane áté bédép ěkwót ne nti, ke andò yí, andep nòkò chí mbáép. ²⁷ Ke nchí den mmæet ne yěntiki enyũ esòrri be mbónj mbi bekem mmæet ndũ yěntiki enyin. Nchí yan be ndũ ngwenti, Mandem ake rò me ansem, me mmu ngati bho Mbok Ndíndí, ansot

bo báchák.

10

Sot kampok ne enyih ené éfákári nyaka ne bo Israel

¹ Bōma, mbíkí yan māngókóntik enyih ene éfákári nyaka ne bachĩmbi bhese mpok bákò ne Moses amem baso. Mandem akɛ ekpókò nebhan ékúti bhò, Manyu Chu akɔre bebhe bépáy bákó amik bápé bárók ebhe échák. ² Ebhák chí mbò bájwítí bhó amem nebhan ne amem Manyu, bé mámbat mmɛet ne Moses mũnti wap. ³ Bó mankem béré nyié nkúbhé nenyié maknkay enén néfù ntá Mandem. ⁴ Ne bò mankem mányú nkúbhé manyiɛp maknkay amem áfù ntá Mandem. Nkúbhé manyiɛp méré kě bó mányú mbonyune manyiɛp amem áfú ndũ setárébhé esén sékò nyaka ne bhò kě mányú. Ne setárébhé esò sébhák Kristo. ⁵ Yëndu bághò menyih ebhò nò Mandem ákù ntá yap, beyă ebhap béré kɛ chí menyih ebhén bekɛ Mandem ámbé ntì ne bhó. Èti yò, beyă bhap bágú amem baso, berene bhap béróp aré, mbăh ne mban.

⁶ Menyih ebhen béfákári nyaka ne bachĩmbi bhese chí bé ménsémtí nókò bhese be séké ŋwaka bekɛ bebéptí menyih mbò bó. ⁷ Ne báké koŋo bòmandem nsé mbò enyũ mbòk eyap bákù nyaka, nkúbhé mbò enyu básíjì amem Ekáti Mandem be, “Bo báchókò ndũ epa mányiɛ, mányú, báfáte bábhen bepɔ babhen épúsí.” ⁸ Sébhíkí bhòh béchwé ndũ barak épúsí mbò enyũ mbòk eyap bákù nyaka, ékú nká bo esa nsem érat (23000) ndũ nkwo wap bágú ndũ nywɔp némót. ⁹ Sébhíkí bhòh mémó Acha mbò enyũ mbòk eyap bákù nyaka, ékú Mandem ató

nnýó, ne nnyó ere waytí bó. ¹⁰ Ne séké bhak bō enywíntí mbō enyū mbōk eyap báchí nyaka, ékú ángel newú anaŋa bho. ¹¹ Menyíŋ ebhen menkem, ebhén békákárí nyaka ntá bo Israel, békí chí beríŋ ntá bo báchák. Ke ntá yeŋe, básíŋ menyíŋ ebhen be ménsémtí nókó bhese bé yéntiki mmu ánsót mpok néne, ené ngwenti mmik arōbhe kekwoť. ¹² Yéntiki mmu ane ákáy sí bé atéé sayri, ánsót ye mpok bé áké kwén. ¹³ Ke diŋí ká be yéntiki nemō enen nétémérí mmu yweka, chí enyū nemō enén nénánŋ nétémérí bo báchák nkwō. Mandem apú nók bebhare barierp ami, ne apú kwáy berō yé nemō néntwó ntá mmu yweka enen netanŋ necha yi. Mpok nemō nétwó ntá mmu yweka, Mandem átŋ yi mbi bé yi ántan ancha nemō enō, ante kpirí ke kwén.

¹⁴ Abhen ekōŋ, ndū échí nó, báké fyé yé amō ndū barak mandem nsé. ¹⁵ Bákí bō abhen bábhōŋó kebonŋ. Bē bábhōŋ mānjíŋí beghō mbák enyíŋ éné mérēm épú tetep. ¹⁶ Mpok sényíe nenyíe Acha, séšót nkóp mmem sēnchyē bakak ntá Mandem, besé mankem sényú. Nekū ane sékū nó, pú séchēm mmuet ne bati ndū manōŋ Kristo? Ne mpok sébōkōti brét sényíe, pú séchēm mmuet ne bati ndū mmuet Kristo? ¹⁷ Ekpōkó brét émōť ke echí. Yéndu besé séyá, séchí mmuet amōť, mbōnyune besé mankem sényíe chí brét ére amōť. ¹⁸ Yíŋí ká bo Israel, báwáy nnya máncyē mbō akap ntá Mandem. Pú bo mankem abhen mányíe nnya yō báchēm mmuet ne Mandem amfay efeme akap ndū akabhe wu? ¹⁹ Mbōŋ enyíŋ ené mēyánŋ beku māndíŋí chí yí? Chí bé mandem nsé ané bō abhen bábhíkí riŋí Mandem báchyē akap nta yi abhōŋ

βεταν κε? Κε χί βέ νnya ενέ báchyè mbə akap ntá mandem nsé εcha nnya échák? ²⁰ Wáwák! Enyiy ene mǝyàñ beku mǎndíñí chí be akap ané bə abhen bábhíkí riñi Mandem báchyè, báchyè chí ntá βefónó bebúbεβu, puyě chí ntá Mandem. Ne mpú yán mǎnchémm mmet ne βefónó bebúbεβu. ²¹ Bǎpú kwáy besot nkóp Acha mǎnjibhiri mmet mǎnyú nəkə mmém βefónó bebúbεβu. Ne bǎbhiki bhəñ ményié nenyié Acha, mǎnjibhiri mmet mányiè nəkə nenyié βefónó bebúbεβu. ²² Kwáé! Bǎyàñ beku bebéntí Mandem mémbák ne bhesé mbə enyū bo Israel báká nyaka? Bǎkáy sí bé sétan séchá Mandem ké?

²³ Bǎrəm bé bábhəñ ngǎngan beku yěntiki enyiy. Κε puyě yěntiki enyiy ké ékwák mmu. Ne bǎrəm bé bábhəñ ngǎngan beku yěntiki enyiy, κε puyě yěntiki enyiy ké ékwák mmu ántán ndū barak Mandem. ²⁴ Yě mmü yweka áké ku enyiy ενέ ékwák yí aywíntí. Mmu yweká aperé kú enyiy, ánká chí enyiy ενέ ékwák bo bácháκ nkwó.

²⁵ Bǎkwáy ményié yěntiki nnya ane bátí esié, kebhép mbák chí nnya ane báchyé mbə akap ntá njö fú. Ebhíkí ri be mǎnkú enyiy ενέ échəñti bati yeka amem. ²⁶ Nchí rem nó mbənyune básiy amem Ekáti Mandem be, “Mandem ké ábhónó mmik, ne menyiy menkem ebhén béchí aré.” ²⁷ Mbák mmu ane ápú nkoño Yesu ámbíñí mmu yweká eket eyi ndū nenyié, ne mmu wu anka bérón, ánán ándók, ányié yěntiki enyiy ενέ bábhúré yí besí. Áké bhep mbák chí nenyié enen báchyé mbə akap ntá njofú. Ebhíkí ri be yi anku enyiy ene ekway bechəñti nti eni amem. ²⁸ Κε mbák bághátí wó be, “Nenyié

enen chí nenyíe mandem nsé”, kényié nó. Nékway béchón̄ti n̄ti mmu wu amem. ²⁹ Mpú rem n̄o chí ̄ti n̄ti mmu yweká. Nchí rem chí ̄ti n̄ti mmu achák wu. Mmu ákwáy bérém be, “Ndaká yí enȳiη ené éch̄n̄ti n̄ti mmu achák amem ébh̄n̄j̄ó bék̄aη me bek̄a enȳiη ené mb̄oη nḡanḡaη nd̄ũ mm̄aét eya?” ³⁰ Mbák m̄ěchyè Mandem bakak ke nnyíe nenyíe ndaká yí mmu ábh̄n̄j̄ó béch̄n̄ti nnyén̄ ena? ³¹ Nchí ghati ye bhe be ȳě mm̄ũ yweka ánȳiē chí nenyíe, ȳě enȳiη k̄ě yí ánȳũ, abh̄oη bek̄a yó enyu ené bo báḡh̄ò mán̄chyē Mandem kenókó. ³² Ȳěntiki mm̄ũ yweka abh̄oη bébh̄uē nepém̄ eni enyu ené nép̄ú chyē mmu áchák̄ es̄oη̄ori nd̄ũ eni nepém̄, Ȳě chí mmu Israel, ȳě chí mmu ane apú mmu Israel, ne ȳě chí b̄ò nk̄wó Mandem. ³³ Mem̄b̄oη nchí k̄a enyu ȳo. Nchí nu chí bé ȳěntiki mmu ámb̄óη mañák̄ ne ȳěntiki enȳiη ené mék̄à. Mpú k̄a chí enȳiη ene mem̄b̄oη nk̄óη̄o ne ené érí ntá ya. Menȳiη ebhen bérí ntá bo bachak̄ k̄ě mék̄à, mb̄onyune nchí yaη b̄o mántw̄o ntá Mandem be yi ampeme bh̄o.

11

¹ N̄okó ká ep̄iη eya, mb̄o enȳũ m̄ě̄n̄k̄o ep̄iη̄í Kristo.

Enȳũ bo bábh̄n̄j̄ó bebhak̄ nd̄ũ mpok̄ nenik̄im̄aet

² Nchí bíti bhe tontó bé b̄akaysi me nd̄ũ ȳěntiki enȳiη ne b̄ak̄oη̄o sayri menȳiη ebhen ntón̄j̄o bhe. ³ Ke enȳiη éch̄i ené m̄ěȳáη m̄and̄īj̄í. Kristo achí m̄ũnti ȳěntiki mbakanem, mbakanem achí m̄ũnti nḡoré aywi, ne Mandem achí m̄ũnti Kristo. ⁴ Mbakanem ane ȳě añik̄ chí mm̄aet ȳě āghati chí bho menȳiη ebhen b̄éfú ntá Mandem, mbák̄ āk̄à n̄o ntí kútí, n̄o apú chyē Kristo m̄ũnti ywi kenókó. ⁵ Ne

ngoré ane, yě ãnik chí mm̄æt yě ãghati chí bho menyin ebhen béfú ntá Mandem, mbák ãkù nò kekuti ntí, nó apu chye münti ywi kenókó, ne achí enyum̄æt mbò ngoré ane ámú ntí. ⁶ Mbák ngoré apú yan bekuti ntí, ámkpik andæk mamu wu. Ke tẽndu mému ntí chí enyiní ntíanwóp ntá ngoré abh̄on yé bekuti ntí. ⁷ Mbakanem ábhíkí bh̄on békúti ntí ndũ mpok nenikím̄æt tẽndu Mandem ághókó mbakanem be ámbák mbò yimb̄on ndũ beyã babhi. Mbakanem abh̄on bekú bo mangó menwóp Mandem, ke ngoré át̄on chí menwóp ebhen nném ywi. ⁸ Bě b̄aríní bé mbakanem abhíkí fú ntá ngoré, ngoré kě áfú ntá mbakanem. ⁹ Ne Mandem abhíkí ghoko mbakanem ěti ngoré, ke aghókó ngoré ěti mbakanem. ¹⁰ Ndu échí nó, ngoré abh̄on bekuti ntí ywi mbò erin bet̄on be yí achi anten nném ywi, mbonyune b̄ángel báyiní. ¹¹ Yẽndu echi nò, besé bo sébháré m̄æt ne Acha séríní bé ngoré apú ndũ m̄æt eyi, achí antené mbakanem. Ne mbakanem apú ndũ m̄æt eyi, achí antené ngoré. ¹² Echi enyu eyò mbonyune, ngoré afú chí am̄æt mbakanem. Ke néné, ngoré ke ábhe mbakanem. Ne b̄áké gh̄ok̄ontik be menyin menkem béfú chí ntá Mandem. ¹³ Bě babh̄on m̄angati me ndak ane: échí sayri be ngoré ánikm̄æt ntá Mandem nenti b̄onkwò kekuti ntí? ¹⁴ Bekon̄o enyu ené Mandem ághókó menyin, be babh̄on b̄abhíkí riní bé eróri emene chí enyin ntíanwóp nta mbakanem? ¹⁵ Ke ngoré, eróri emene ékw̄ay ne yí tontó. Ékw̄ay ne yí mbonyune Mandem achyé yí emenéntí be émbák mbò nden ane ngoré ákuti ntí ne yò. ¹⁶ Yẽntiki mmu ane áyan̄

βεκεμ ερπίτι ndũ ndak anε, ándĩní bé besé bõnto Yesu ne batõη Eyõη Mandem ne bõnkwõ Mandem bachak, sébhíkí pere bhõη yẽnyĩη écháκ berem.

Enyũ sébhõñó ményié nenyié Acha

(Mt 26.26-29; Mk 14.22-25; Lk 22.14-20)

¹⁷ Ke béyĩñi menyĩη ebhen mëyàn beghati bhe néne, mpú ßiti bhe mbõnyune mpok anε bãchem nebhuet amõt ndu menikmuet ntá Mandem bãpú κη nõ chí ndu béghóko, bãchõñti chõñti. ¹⁸ Enyĩñi mbi ené mbõñó bérem echĩ be: Bághátĩ me be mpok bãchemti mbõ bõ nkwó, bãkõre mmuet ndũ bakwó, mãnkem nõkõ erpítĩ ne bati. Ne nnókó bé tetep achĩ ndũ enyĩη ené bághátĩ mé. ¹⁹ Eri mbõη be ákóré ámbák néntĩ eneká ndu beκη mãngó bõ abhen bákõηo Yesu ne nti némót. ²⁰ Mpok anε bãchem nebhuet amõt, puyě chí nenyié Acha kě mãnyĩε. ²¹ Nchĩ rem nó mbõnyune mpok bãchem ebhak émót, yẽntiki mmu áwene chí ményie eni nenyié, kenõη batĩ bõnkwõ. Eyõ énkη be mbõκ yeka manchõkõ nsay, ené bácháκ mãnyĩε, mãnyu, mãnkwen. ²² Kwáé! Bãbhíkí bhõñ beket ebhen mãnyié mãnyú aré κε? Bãyàn βébyak chí bõ nkwó Mandem mãnychε bõ abhen eyap épú ntíanwõp κε? Bãyàn ngátĩ bhe be yi ãti ndak anε? Bãyán be mbítĩ bhe kέ? Nse. Mpú kwáy béßiti bhe wáwák!

²³ Mpú kwáy béßiti bhe mbõnyune enyĩη ené Acha ághátĩ mé kě ngátĩ bhé nkwó. Echĩ bé ndũ nkúbhé beti ebhén bátĩ yi, asõt ekpókó bret, ²⁴ achyε bakak ntá Mandem, abho bébókóti ekpókó bret eyõ anchyε nõkõ ntá bakoηo bhi andeme nõkõ be, “Né chí mmuét eya anε mëchyè ãti yeká. Κη nóκó ká

enyu ενέ ndu βέτικ με.” ²⁵ Μάνάνά νόκό μένυιέ νενυιέ, ασòτ nkóp νε mmēm amem, achye bakak ntá Mandem nkúbhé mbò enyũ yí ákú νε νενυιέ, abho béchyé yěntiki mmu wap andeme nòkò be, “Né chí nku nkò ane Mandem ányú νε bð mmik έti newú ena. Yěntiki mpok ane mǎnyu mmem ndu nkóp ane kɛ ka nó ndu βέτικ με.” ²⁶ Eνε έτòη bé kpatε mpok ane Acha ápètnsem, yěntiki mpok ane mǎnyie bret ane, mǎnyú mmēm amem, bǎghati bo bé yi agu nyaka ndu bépeme bhesé. ²⁷ Ndu εchi nò, yě agha ane ányie νενυιέ Acha, ansòτ nkóp ayi anyu ενέ άpύ chyε yí kenókó, enyũ mmu wu ákù bebá mbonyune yí ásòτ mmuet Acha νε manonη ami mbò eráká ndak. ²⁸ Yěntiki mmu abhøn yé béchák nti eni ke ansòτ bret νε nkóp Acha. ²⁹ Yě agha ane ányie νενυιέ Acha, ansòτ nkóp ayi ενέ yí ábhíkí kaysi béchyé mmuet Acha kenókó, chøn Mandem antemsi yí. ³⁰ Έti eyò kě beyǎ bheka mámè, báchák keπερε bhøn betan, νε abhénéfú bágu. ³¹ Ke mbák besé babhøn séchák mmuet, Mandem apú tán bhesé. ³² Ke mbák Acha átàn bhesé, áchyε bhesé ntémsí ndu ményúre bhesé bé ewak ene Mandem átàn bð mmik, áké temsi bhesé nkwó. ³³ Bðma, mpok ane bǎchemti be mǎnyie νενυιέ ekøn ke mǎnyie νενυιέ Acha, bo abhen báyámbi, bǎbhøn menonη bati. ³⁴ Mbák nsay ánu mmũ, ánjámbi ányie νενυιέ eket eyi, bé mpok bǎchéme nebhuet amot, bǎké kɛ Mandem ámbé nti. Bέyinhì barak ácháκ, chøn membonη ntwó awu nchyé bhe maníé enyũ babhønó bekɛ.

12

Menyũ akap ane Efónó Bedyere áchyè

1 Bõma, néne, beyiñi menyũ akap ané Efónó Bedyere áchyè, mbíkí yañ mǎmbák ndũ ejuri. 2 Bǎriñi be mpok ane bǎbhíkí re bho béríñi baraká Mandem, bo bákù nyaka mǎném ebhi ndũ beyǎ menyu, mǎnchye nǎkǎ kenókó ntá bǎmandem abhen bápú rem keri. 3 Nchí yáñ yé be mǎndíñí be mbák Efónó Mandem achí ne mmu, apú kway bérem ebúbù éti Yesu Kristo. Ne yé mmu apú kway bérem be Yesu chí Acha mbák Efónó Bedyere apú ne yi.

4 Akap ane bõ Mandem bǎbhòn achí menyu ne menyu, ke Efónó Mandem éré amot ké áchyè akap ankem. 5 Betik Yesu Acha ebhén bo Mandem bákway bekù béchí menyu ne menyu ke Acha ere amot ke sékù betik ebhi. 6 Babhi achí menyu ne menyu ané Mandem ákù betik ndũ bapém ayesé, ke Mandem éré amot ké áchyè betañ ntá yéntiki mmu ndu bekù menyin. 7 Chi bekwak bõnkwo ké Mandem áchyè akap ané átòn bé Efónó Bedyere achí ne mmu. 8 Ntá mmu amot, Efónó Bedyere áchye akap bechye maníé. Ntá mmu achak Efónó Bedyere anchye akap berem menyin ebhen yi ákú yi andíñí. 9 Ntá mmu amot Efónó Bedyere áchye neka, ntá mmu achák anchye akap bébú bo mame. 10 Ntá mmu amot Efónó Bedyere áchye akap bekù menyiní maknkay, ntá achák anchye akap beghati bho menyin ebhen befu ntá Mandem. Ntá mmu amot áchye akap beriñi Efónó Bedyere ne befónó bebúbù, ntá achák anchye akap berem beyonótak ebhen yi abhíkí riñi, ne ntá anufú anchye akap ménéne enyin ene mmu areme ndũ eyon étok ene

yi abhíkí riñi. ¹¹ Nkúbhé Efónó Mandem amot ke áchye akap ane ankem. Yí áchye akap ntá yěntiki mmu mbɔ enyu yí áyàñ.

Mmuet nkwa abhəj bəpókómuet nyáná nyáná

¹² Sérìñi be nkwañwan abhəj chí mmuet amot, ke bəpókómuet bechi nyáná nyáná. Yěndu bəpókómuet beyǎ, ndiere mmuet amot ke áchí. Enyu eyo ke échí ne Kristo. ¹³ Mbək yésé séchí bo Israel, báchák bápú bo Israel. Mbək yésé séchí basem, báchák bápú basem. Ke bájwítí bhésé mankem chí ndü betan Efónó Bedyere éré amot, ne sérɔp chí mmuet amot mbɔ mmu amot. *

¹⁴ Echí tetep bé mmuet nkwañwan abhíkí bhəj chi épókómuet émot. Abhəj beyǎ bəpókómuet. ¹⁵ Mbák ekak éndém be, “Těndu mpú awɔ, mpú épókómuet.” Eyɔ énkɛ be ekak éké bhak épókómuet ké? ¹⁶ Ne mbák atú ándem be, “Těndu mpú nyésé, mpú épókómuet”, eyo épú kɛ bé atú áke bhák épókómuet. ¹⁷ Mbák mmuet nkem achí chí nyésé, mmu ákwáy béghok mban ná? Ne mbák mmuet nkem achí chí átú, mmu ákwáy béghok eriɛp ná? ¹⁸ Ke mbɔ enyu échi, Mandem aghókó bəpókómuet menkem, akɛ be bɔ mémbak mmu amuet mbɔ enyü yi áyáná nyaka be mémbak. ¹⁹ Mbɔ bəpókómuet menkem béchí chí épókómuet émot, mbá mmuet nkwañwan áfu fá? ²⁰ Ke mbɔ enyu échi, bəpókómuet beyǎ, ke ndiere mmuet amot ke achi. ²¹ Nyésé mmu népú kwáy bégháti awó be, “Mbíkí bhəj enyiñ békɛ ne wɔ?” Ne ntí apu kway bégháti bekek be, “Mbíkí bhəj yěnyiñ békɛ ne wɔ.” ²² Enyiñ ene

* **12:13** Nkúbhé Efónó Bedyere éré ke Mandem achye bhese.

seriñi chí be mmu apú kway bebhák nepém mbák mámféré bépókóm̄et ebhén bo bákáysi bé bébhíkí bhón̄ menwóp̄ yi am̄et. ²³ Ne bépókóm̄et ebhén sékàysi bé bépú yěnyin, bó kě sere s̄ot mpok békém. Ne bépókóm̄et ebhén sébhèse bé bo báké ghó ne amík, bó ke sékēm sayri encha, ²⁴ bépókóm̄et ebhen bépú chye mmu ntíanwóp̄. Ke Mandem aghókó mm̄et yésé enyu ene séchyè bépókóm̄et ebhén bo bábhòn̄ ntíanwóp̄ ne bhò kenókó éncha bépókóm̄et béchák. ²⁵ Mandem aghókó mm̄et nkwañwan̄ enyu eyò be yěntiki épókóm̄et embak sayri ne bépókóm̄et béchák. ²⁶ Mbák épókóm̄et émót éghòk bebe, béchák menkem béghòk bebe, ne mbák báchyè epókóm̄et émót kenókó, béchák bébhəñ mañák ne yó.

²⁷ Bě bōnkwo mankem bāchí mm̄et Kristo ne yěntiki mmũ yweka achi épókóm̄et Yesu. ²⁸ Ne Mandem afyé bo abhen babhón̄ó akap menyū ne menyū ndũ nkwo bakoño Yesu. Bō mbi chí abhen yi áchyé akap bebhak bōnto Yesu. Abhen bákòño chí bo abhen Mandem achye akap béghāti bho menyin̄ ebhén befu ntá yi. Abhen bapet bákòño chí abhen yi áchyé akap bétəñ bo Eyəñ Mandem. Achyè bāchák akap békū menyin̄í maknkay, abhénéfú anchye akap bébu bōmame, bāchák akap békwak bho. Achyè abhenefu akap bérin̄i bekem bo sayri. Achyè bachak akap berem beyəñótək ebhén bábhíkí rin̄i. ²⁹ Bo mankem bāchí bōnto ké? Bo mankem bāchí baremé kep̄inti ke? Bo mankem bāchí batəñ Eyəñ Mandem ke? Bo mankem bākū menyin̄í maknkay ke? ³⁰ Bo mankem babhəñ akap bébu bōmame ke? Bo mankem bábhón̄ó akap berem

βεϋοηότοκ εβhέν bábhíkí rĩñĩ κε? Bo mankem babhōñ akap menene menyĩñ ebhen bárémé ndũ βεϋοηότοκ εβhen babhiki rĩñĩ κε? ³¹ Ke fyé ká nti ndũ βebhōñ akap ane acha achak.

Νένε, chōñ ntōñ be mbi ane árí áchá ácháκ ankem, be máñkoño chí wu.

13

Εκωη εcha menyĩñ menkem

¹ Yě ndĩñĩ berem chi βεϋοηότοκ menkem ne βεϋοηό βoángel nkwo, mbák mbíkí kōñ bo, nó nchí chí mbō akánkán ne njáné ενέ έyòñ. ² Ne yě mbōñ chí akap bégháti bho menyĩñ ebhén béfú ntá Mandem ne mbák ndĩñĩ menyĩñ menkem, * yě chí menyĩñ Mandem ebhén bechí bhésé bhésé, ne mbák mbōñ neka ne Mandem enyu ενέ mēkwáy bégháti njie ngo be, “Fá fá”, amfa, ke nke kōñ bo, nō mpú yěnyĩñ. ³ Mbák nchyé menyĩñ ebhá menkem ntá bho, nchyé yě chí mm̄ét eya be mánsōñ, ke nke kōñ bo, eyō epu kwák me ndũ yě mbi. ⁴ Mbák mmu akōñ bo, ábhōñ ekébhéntí ne bhō, átoñ bō berínti, apú bhōñ mpabhamík ne bhō, ne apu pányu ne bhō. ⁵ Mbák mmu akōñ bo apú yōñ mm̄et, apú k̄a barak ntíanwōp, apú yĩñĩ chí ndiere mm̄et yĩ. Apú kaysi chí ndiere menyĩñ ebhén bekwak yĩmbōñ, apú wakari bebent, apú fyē bo anti mbák bák̄a yĩ bebá. ⁶ Mmu ane akōñ bo apú bhōñ mañák mpok bákú bebépti menyĩñ, ábhōñ mañák mpok bo bákú menyĩñ ebhén bechí chak. ⁷ Mmu ane akōñ bo, apú fere nti ne bo abhen bakū bebá, ápú rō béfyē ntí ne bo mpoknkem, ápú

* **13:2** Fá, sénkōñó enyu ene echi amem Today's English Version.

rə bebhaka ntì be chəŋ Mandəm ankə yěntiki enyìŋ embak sayri, ne äte kpirí ndŭ yěntiki enyìŋ.

⁸ Ekəŋ ebhiki bhəŋ ngwenti. Ke mbák chi akap beghati bho menyìŋ ebhen béfú nta Mandəm, chəŋ wu ámfuet. Chəŋ akap berem beyəŋótək ebhen mmu abhiki riŋi ámay ne ané berìŋi menyìŋ ndŭ betəŋ Efónó Bedyere áfuerε fuet nkwo. ⁹ Néne, sérìŋi menyìŋ chí mbək mbək. Ne séghàti bho menyìŋ ebhen Mandəm afyé bhεε anti chí mbək mbək. ¹⁰ Ke mpok anε menyìŋ ebhen béjwí pəət bétwó, chəŋ ebhen béchí mbək néne mémay. ¹¹ Mpok mbuét mandu mmə, nchí rem nyaka keri mbə mǎmbə, nkaysi nəkə barak mbə mǎmbə, ngə nəkə menyìŋ mbə mǎmbə. Ke mpok nnán nchíkí, ndə baraká kěmbó. ¹² Néne, séghə menyìŋ chi bebherí bébhérí mbə be séyìŋi chí ékírísú ene echí bebherí bébhérí. Ke mpok yə ánkway, chəŋ séngó yěntiki enyìŋ sayri ne amík. Néne, ndìŋi menyìŋ chí mbək mbək, ke mpok yə ánkway, chəŋ ndìŋi yěntiki enyìŋ sayri nkúbhé mbə enyŭ Mandəm árìŋi me sayri.

¹³ Menyìŋ bechi berat ebhen bébhak mpoknkem. Menyìŋ ébherε chi neka, nebhakánti, ne ekəŋ. Ke ndŭ menyìŋ ebhen berat, ene echa bechak menkem chi ekəŋ.

14

Akap berem kepinti ne anε beyəŋótək

¹ Fié ká ntì ndŭ bébhəŋ ekəŋ ne bho, mǎmbəŋ beyä ekwak be Efónó Bedyere ányché be akap, sayri sayri, akap béghàti bho menyìŋ ebhen béfú ntá Mandəm. ² Nchí rem nə mbənyune mmu anε árəm

βεγῶνός τὸ κ εἶπεν γι ἀβήκι ρίγι, ἀπὺ ρεμ μενγιῖν ντά βχο, ἀρὲμ χι ντά Μανδεμ μβῶνυνε γῆ μμου ἀπυ ἰωμμεμ νδῦ ἐνγιῖν ἐνε γι ἀρὲμ. Ἀρὲμ χι μενγιῖν εἶπεν βεγιῖν Μανδεμ νε βεχι βήσέ βήσέ, νδῦ βεταν Ἐφόνό Μανδεμ. ³ Κε μμου ἀνε ἀghàti βο μενγιῖν εἶπεν βέφύ ντα Μανδεμ ἄχυῆ βῆ βεταν, ἀφύῆ βχο ντι, νε ἄχυῆ βῆ νερῶπῖντι. ⁴ Μμῦ ἀνε ἀρὲμ βεγῶνός τὸ κ εἶπεν γι ἀβήκί ρίγι, ἄχυῆ χι μμμετ γι βεταν. Κε μμου ἀνε ἀghàti βχο Ἐγῶν Μανδεμ ἄχυῆ βατι βῶνkwῶ βεταν Μανδεμ. ⁵ Νχί γαν βε βε μᾶνκεμ μᾶνδεμ βεγῶνός τὸ κ εἶπεν βᾶβήκί ρίγι, κε sayri sayri, νχί γαν μᾶngati βχο μενγιῖν εἶπεν Μανδεμ ἀφύῆ βε ἀντι. Μμου ἀνε ἀρὲμ μενγιῖν εἶπεν Μανδεμ ἀφύῆ γι ἀντι ἀchá ἀνε ἀρὲμ βεγῶνός τὸ κ εἶπεν γι ἀβήκι ρίγι μβᾶκ μβῶν μμου ἀκαβῆ βεγῶνός τὸ κ ἀβήκί νένε ἐνγιῖν ἐνε γι ἀρέμέ βε ἐνχυε βο βεταν.

⁶ Βῶμα, μβᾶκ νtwó ντά γεκα νδεμε νᾶκῶ χι βεγῶνός τὸ κ εἶπεν μβίκί ρίγι, χῶν νkwak βε νά? Μβῶν βεκᾶ μᾶνδιῖν ἐνγιῖν ἐνε Μανδεμ ἀκῦ μενδιῖν, νε μενγιῖν εἶπεν νδιῖν ἔτι Μανδεμ, νε εβῆν γι ἀφύῆ με ἀντι βε ngati βχο, νε μβῶν βετῶν Ἐγῶν εγι. ⁷ Μβᾶκ μενγιῖν εἶπεν βέβῆκί βῆῶν νερέμ μβῶ μβαν βέφέ νε νεκίῖν βέβῆκί χυε ἐρίτι ἔγῶν, νά μμου ἀkway βερίῖν νεkway ἐνε νά βέῆ νε μβαν, νε ἐνέν βᾶkwèt? ⁸ Νε μβᾶκ μμβά νεnu ἀβήκί χυε ἔγῶν sayri, ἀgha ἀkway βερίῖν βε χι μμβά νεnu, ἀντῶντι μμμετ βέ ἀνδók εβῆνεnu? ⁹ Ἐχί ἐνυμῶτ νε βε. Μβᾶκ μᾶνδεμ ἐνγιῖν νδῦ ἐγῶνός τὸ κ ἐνε βᾶβῆκί ρίγι, βο βᾶπύ kway βεἰωμμεμ. Νά βῶ βᾶkway γε βερίῖν ἐνγιῖν ἐνε βᾶρὲμ? Ἐβῆκ ντά yap

chi mbə be bārəm kepi ne mbúép, né épú bhəŋ ntí.
 10 Beyəŋótək beyä fá amik, ne béchí kekúrí kekúrí.
 Ne ye émət epu ene bo abhen bārəm yə bápú ghok.
 11 Ke mbák mbíkí riŋi eyəŋótək ene mmu árəm, nchí
 bhak chi kenkə ntá yi, yí nkwə ambak chí kenkə
 ntá ya. 12 Nchí ghati ye bhe be, tëndu bābhónó beyä
 ekwak bebhəŋ akap ane Efónó Mandem áchye, fyé
 ká ntí tontó ndü akap ané ákwak bōnkwə mántan
 mandəkə nəkə chi ambi.

13 Mmu ane árəm eyəŋótək ene yi ábhíkí riŋi,
 aníkmæet be Mandem áchye yi akap ménéné nta
 bho enyiŋ ene yi árəm ndü eyəŋótək ene yi abhiki
 riŋi. 14 Nchí rem nə mbənyune mbák nchí níkmæet
 ndü eyəŋótək ene mbíkí riŋi, efónó eya ke énikmæet
 ené, ndü nkaysi ya, mpú jwimem ndü enyiŋ ene
 mérəm. 15 Chəŋ nkə ye yi? Chəŋ nník nəkə
 mmæet ne efónó eya ne nníkmæet ne nkaysi ya nkwə.
 Chəŋ nkway nəkə bakway ne efónó eya ne nkway
 nəkə ne nkaysi ya nkwó. 16 Mbák épú nə, mbák
 mmu yweka ánikmæet bechye bakak ntá Mandem
 ndu efónó, ná mmu ane ábhíkí riŋi eyəŋótək ene
 yi árəm ákway beka be, “Amen” ené yi ábhíkí
 jwimem? 17 Yé mmu áchye chyé erítí bakak ntá
 Mandem, neníkímæet enə népú chye mmu achak
 betan. 18 Nkáká Mandem be, ndü betan Efónó
 Bedyere, ndem beyəŋótək ebhen mbíkí riŋi ncha
 bhe mankem. 19 Yé nə, ndü nchemti bōnkwə, eri
 ntá ya, beghati bho menyiŋ ne beyəŋ betay ebhen bo
 bāghòk mánjwimem, echa berem menyiŋ ne beyəŋ
 ebhen beya becha nka byo ndü eyəŋótək ene mbíkí
 riŋi.

20 Bǎma bǎké bhak mǎmbǎ ndŭ nkaysi yeka. Bák ká mbǎ bǎ abhen babhuet amǎ ndu barak bebá, ke ndŭ nkaysi ayeka bák ká beséné bho. 21 Básiŋ amem Ekáti Mandem be Acha arem be,
 “Chǎŋ nsǎt bǎ betǎk bechak abhen bárèm beyǎŋótǎk ebhen bǎbha bǎbhíkí riŋi ndem kepi ntá yap. Yě nǎ, bǎbha bǎpú tá chǎŋ batú beghok enyiŋ ene méréŋm.”

22 Eyo étǎŋ bhese be berem kepi ndŭ beyǎŋótǎk ebhen bo bǎbhíkí riŋi, chí eriŋ ntá bo abhen babhiki noko Yesu Kristo, puyě ntá bo abhen mánóko. Ke akap beghati bho menyiyi ebhen béfú ntá Mandem, chí eriŋ ntá bo abhen mánóko. 23 Mbák Nkwǎ Kristo ankem achem ndŭ nebhuet amǎt ne yěntiki mmu ane achi amem ārèm eyǎŋótǎk ene yi ábhíkí riŋi, ke émfakari be bo abhen bǎbhíkí bhǎŋ akap wu ne bo abhen bǎbhíkí noko manchwe amem, bǎ bhǎ bapu rem be ebhokori ékem be? 24 Ke mbák bo mankem bárèm chi menyiyi ebhen béfú ntá Mandem, ne mmu ane ábhíkí noko Yesu Kristo, ne yě chí ane ábhíkí riŋi menyiyi ebhen antwǎ anchwe, ághok enyiŋ ene bǎrem anjwimem anka be yi achi mmŭ bebá, ne menyiyi ebhen yi ághókó mémbo betan yi. 25 Enyiŋ ene yi ághókó éghati yi kponoron menyiyi bhésé bhésé ebhen bechi yi anti, énkǎ yi ankwen besí Mandem anchye yi kenókó, andem be, “Mandem achi ne be tetep!”

Enyǎ bebhak ndŭ nchemti yweka

26 Bǎma, enyiŋ ene bǎbhǎŋǎ ye bekǎ chi be, mpok bǎchémé nebhuet amǎt ndu menikmuet, mbák mmu amǎt achyé nekway, achak antǎŋ Eyǎŋ

Mandem, anefu andem enyiyi ene Mandem akw yi andiyi, ne mbák achak andem kepi ndü eywñótak ene yi abhiki riyi, anefú ánéé yw ndü eywñombw. Kw ká yéntiki enyiyi embak ane echye bo mankem betan ndú baraka Mandem. ²⁷ Mbák bo báchí abhen bárèm beywñótak ebhen bábhíkí riyi, eri bati apay, ne yé bati arat mandem. Ne bábhw berem menyiyi mmü amot amot, ne mmü achak ambak ane ánene menyiyi ebhen bárèm. ²⁸ Ke mbák yé mmu apú menene ndü eywñombw, yéntiki mmu ane ábhónó akap wu ánhókó kpák amem echeme Nkwó Kristo, andem nkwó beywñótak ebhen yi ábhíkí riyi ne mmuet yi ne ntá Mandem. ²⁹ Bó bati apay, mbák epu nw, batí arat, mándem menyiyi ebhen Mandem aghati bhó, bachak mánde chak menyiyi ebhen bó bárèm. ³⁰ Ne mbák Mandem ákw mmu ane achi chwkw andiyi enyiyi ane bárèm, ánkúsi kpík. ³¹ Bo abhen bárèm menyiyi ebhen bífú ntá Mandem bákway bekw nw amot amot be bó mankem mángók enyiyi ene Eywñ Mandem érem be émfyé bhó nti. ³² Bó abhen bábhónó akap berem menyiyi ebhen bífú ntá Mandem bákway bekem mmuet manchkw kpák, be mándíní mpok ane bákway berem kepi. ³³ Mandem apu Mandem ebywk, áyàn sembhw chi eywñ emot ne kpák ndü nkwo yese.

Mbó enyu echí amem bakwó bhó Mandem ankem, ³⁴ baghwéré bábhw bechekó kpák amem becheme bónkwó. Bábhíkí bhw berem kepi. Bábhw besseptimuet mbó enyu ebhé Moses érem. ³⁵ Mbák enyiyi echi ene bó báyàn beriyi, mámbép maném abhap anywóp. Echi enyiyi ntíanwóp ntá

ngwéré berem kepi amem echemé bōnkwo. ³⁶ Kwae! Eyōh Mandem ébho chi ntá yeka ke? Ke chí be ndiere ntá yeka ke yō échwóbhé? ³⁷ Mbák mmu akáysí be yi achi ndemekerĩnti, ne ye bé abhōh akap ane Efónó Mandem achye yi, ándíní bé enyīh ene mēsīh-ne ntá yeka chi enyīh ene Yesu Acha ághátí me nsīh. ³⁸ Mbák mmu abhíkí ka be echi enyu eyō, báké ka yi nkwo.

³⁹ Bōma, bōh ye ka beyā ekwak be Efónó Mandem ányché bhe akap beghati bho menyīh ebhen bífú ntá Mandem, ne báké kán bo be báké rem beyōhótok ebhen bábhíkí rīhī. ⁴⁰ Bābhōh bekwā yēntiki enyīh sayri ne ebyōk ti.

15

Yesu apetnsem ndū nepém

¹ Bōma, nchí yan betik bhe ěti Mbok Ndíndí ane ngátí nyaka bhe, bābháre yō anti ne bāté kpirí ndu yō. ² Mbok Ndíndí-ne ke Mandem ásot bereme bhe, mbák mǎndók ambi bekem yō ne betan. Mbák épú enyu eyō, nō mǎnókó chi ndéndem.

³ Nném enyīh ene mēghāti bhe mbō enyū bāghátí nyaka me nkwo chi be: Kristo agú nyaka ěti bebú bhese mbō enyū Ekáti Mandem éréme nyaka be chōh émfakari. ⁴ Bábhéme yi ne égháká nókó manywōp arat, Mandem akwā yí apetnsem ndū nepém mbō enyū Ekáti Mandem éréme nyaka be chōh émfakari. ⁵ Atōh ye mmuet ntá Píta ne, ansem mpok, ntá bōnto bhi batí byo ne apay. ⁶ Atōh ye mmuet ntá mpāy bakoḥo bhi mpok amot. Báyá bácha bati hōndret etay (500). Yēndu mbōk eyap mǎnán bágú,

beyä bhap bábh^hét nepém. ⁷ Abhesi ye ntá Jems ne, ansem mpok, ntá bönto mankem. ⁸ Ndũ ngwenti, abhesi ntá ya nkwɔ, mme mmu nchí mbɔ mmɔ ane bábhé ndu mpok ane bábhíkí bhakanti be chɔŋ mámbe yi. ⁹ Ndũ nkwɔ bönto Yesu, mme ke nchí ansem mankem, nke kwáy mmu ane bo bábh^hni be münto mbɔnyune mēchyè nyaka bönkwo Mandem beyä esɔŋori. ¹⁰ Ke ěti berĩndu Mandem, nchí mmu ane nchí echɔŋ, ne berĩndu bhi ne me bépú nyaka ndéndem. Bépú nyaka ndéndem mbɔnyune nká betik nchá yěntikí münto achak, yěndu epu chi ne betaŋ ebha ke ndũ betaŋ Mandem ndũ berĩndu ebhi bechi ne me. ¹¹ Ndu echi nɔ, yě chí mme ke ngátí nyaka bhe Mbok Ndíndí, yě chi bönto bácháak, bese mankem séghàti bho chi nkúbhé Mbok Ndíndí ére ěti Yesu Kristo, ne yɔ ké be mánókó.

Bawú bábhɔŋ bepetnsem ndũ nepém

¹² Mbák Mbok Ndíndí ane séghàti bho achí be Kristo ápétnsem ndũ nepém, ná ye mbɔk yeka bákway berem be bawú bapu petnsem ndũ nepém? ¹³ Mbák échí tetep be bawú bapu petnsem ndũ nepém, nɔ Kristo abhíkí petnsem ndũ nepém. ¹⁴ Ne mbák Kristo abhíkí petnsem ndũ nepém, nɔ menyin ebhen séghàti bhe ěti yi bechi chi ndéndem ne neka eneka ne yi nechi chi ndéndem. ¹⁵ Mbák échí tetep be bawú bapu petnsem ndũ nepém, nɔ sésé chi nsé ěti Mandem, ndu séghàti bho be Mandem ak^h Kristo apetnsem ndũ nepém. Mbák échí tetep be bawú bapu petnsem ndũ nepém, nɔ Mandem abhíkí k^h Kristo ampétnsem ndũ nepém ne nɔ neka

ενεσε νεchi chi ndéndem. ¹⁶ Εchi enyu γο mbonyune mbák bawú bapu petnsem ndũ nepém, nò Mandem abhíkí kα nyaka Kristo ampētnsem ndũ nepém. ¹⁷ Ne mbák Kristo abhíkí petnsem ndũ nepém, nò neka ενεσε νεchi chi ndéndem, ne nò bebú ebheka bebhæet be anti. ¹⁸ Mbò enyu γο ke echi, mbα bo abhen mánóko Kristo bāgu máném. ¹⁹ Mbák ndiere ãti nepém ενen fá amik ke sébháká ntì ne Kristo, nò ndũ bð mmik mankem ebep ebhe yesé εcha.

²⁰ Ke echi tetep be Mandem akα Kristo apētnsem ndũ nepém ndu betəη be chəη yí ankα bawú mámpētnsem ndũ nepém. ²¹ Mbò enyũ newú néfæéré ntá mmu amət, ke nétwó fá mmik, nò ke neperénsem ndũ nepém nkwo nefæere ntá mmu amət ke nétwó. ²² Nkúbhé mbò enyũ bð bāgu mbonyune bachi bebhárəbhə Adam, nò ke Mandem ákα chəη bð mankem abhen bábhéré mmæet ne Kristo mámpētnsem ndũ nepém. ²³ Ke yěntiki mmu abhəη bepētnsem ndũ nepém ndũ mpok ane Mandem afyé. Kristo ke áyámbi ápérénssem ndũ nepém. Mpok yi apet átwó kě bəbhi bápēt chəη nsem ndũ nepém. ²⁴ Mmik amay γε, Yesu Kristo ansət awónem amfäy befónó ebhen bébhónó betəη amfäy bho, ansət kefo eki anchye ntá Mandem mmu achi Etayi. ²⁵ Yesu abhəη bekem kefo kpáte Mandem ankα bömpap abhi mámdəp mbò enək ene yi anyanə bekek amfay. ²⁶ Mümpap ane Mandem ánanə chəη ndũ ngwenti chi newú. ²⁷ Εchi mbò enyũ Ekáti Mandem érəm be, “Mandem afyé yěntiki enyih anten yi.” Ke berem be, “Menyih menkem béchi anten yi” abhíkí təη be Mandem

mmu afyé menyij menkem anten Kristo äbhák nkwə anten yi. ²⁸ Ke mpok ane Mandem ákú menyij menkem mémbak anten Kristo kë mbəŋ Mýwi afyé mmæet anten Mandem, mmu afyé yěntiki enyij anten yi, be Mandem aywíntí ambak Mfə, ne yě mmu achak áké bhak mbə Mandem.

²⁹ Mbák bawú bápú petnsem chəŋ ndü nepém, ntí ane bájwiti bho ndü ntí bo abhen bawú achi be yi? ³⁰ Mbák bawú bápú petnsem ndü nepém, ntí ane sékà newú mpoknkem achi be yi? ³¹ Bəma, nchí anyü newú mpoknkem. Nchí rem nə ntá yeka mbənyune mëpənyu ěti yeka ne ntí be betik Yesu Kristo Acha yese ebhen mékə békú bächí bəbhi. ³² Mpok nchí etək Efesəs, mbəŋ beyä esəŋəri ne bo abhen bächí are. Ntiki nsáy mébhəŋ ndü nenu enén ménü enén nnú ne nnyäbhi eyə mbák bawú bapu petnsem ndü nepém? Mbák bapu petnsem ndü nepém, “Sényié, sényú, mbənyune mandú mpok ségu.” ³³ Bäcké rə bo mándwə bhe. “Ŭkə ne ngép, óngép agher.” ³⁴ Bəŋ nkaysi ane achi chak, mándə bebú. Mbək ayeka bábhíkí riŋi Mandem wáwák. Nchí rem nə be ntíanwóp ankem be.

Enyü mmæet ane bawú bápətnsem ne yə

³⁵ Mmu akwáy bebher be, “Chəŋ Mandem ankə bawú mámpətnsem ndü nepém ná? Bápətnsem ne ntiki enyü mmæet?” ³⁶ Mbák mmu ámbép nó, nə achí echəŋtímu! Bəbhíkí riŋi be, mmu ámpí mbwət, mbák yə abhíkí yambí angu, apú chak ángó? ³⁷ Ne enyij ene mmu ápí, puyě chi nneré nchwi ne puyě nneré mbwət achak, chi mónyese nchwi, mbák épú nə, mónyese mbwət achák. ³⁸ Ke

Mandem ächyé nyésé mbwət enen bápí aywi mmuet ane nɔ néchak, néngo, nembəŋ mbə enyu yi átí bé émbák. Yěntiki enyũ mbwət äfu amik ambón chí ayi enyũ mmuet. ³⁹ Mənyĩŋ ebhen bébhónó nɛpém bebəŋ mmuet kekúrí kekúrí. Bakwǎŋwǎŋ bábəŋ ayap enyũ mmuet, nnya ébhón eyap enyũ mmuet, kenən kebón eyap enyũ mmuet, ne nsi ébhón eyap enyu mmuet. ⁴⁰ Mmuet mənyĩŋ ebhen bechi amfäy échí kekúrí ne mmuet mənyĩŋ ebhen bechi fá amik. Ne beri mənyĩŋ ebhen amfay béchí kekúrí ne beri mənyĩŋ ebhen fá amik. ⁴¹ Mmok abəŋ ebhi beri, ntaŋ ábhón ebhi beri, mambe ábhón ebhap beri, ne mambe ábhón beri kekúrí kekúrí.

⁴² Ənyuɔ ke ebhak mpok Mandem áku bawú mámpétnsem ndũ nɛpém. Mmuet ngú ane bábhéme, äpəpó. Ke mpok yi áku bawú mámpétnsem ndũ nɛpém, mmuet nkwǎ äbhák chí ane ápú gu wáwák. ⁴³ Mpok bábhéme mmu, ɛɛɛɛ yi ébèp ne apú bəŋ betəŋ. Mpok Mandem áku bawú mámpétnsem ndũ nɛpém, mmuet ɛyɔ äri, ambón betəŋ. ⁴⁴ Mpok bábhéme mmu, bábhéme mmuet bö mmik. Mpok Mandem áku bawú mámpétnsem ndũ nɛpém, mmu äbhón chí enyũ mmuet ene amfay. Mbák mmuet bö mmik achi, nɔ mmuet ene amfay ebəŋ bebhak nkwə. ⁴⁵ Ekáti Mandem éghàti bhese be, “Adam, mmu Mandem áyámbi aghoko, achí nyaka nkwǎŋwǎŋ ane achi nɛpém.” Ke Adam ane áfú ansem chí Əfónó ne yi ächyè nɛpém. ⁴⁶ Puyé mmuet ane Əfónó Mandem áchyè ke ayambi. Anə bö mmik ke áyámbi, ke ane Əfónó Mandem áchyè antwə chəŋ ansem mpok. ⁴⁷ Mandem aghókó mmũ mbí chí ne ntəp, ane átwó

ansēm afú chi amfay. ⁴⁸ Bǒ mmik mankem báchí mbɔ mmu ane Mandem ághókó ne ntɔp, ne bǒ mfay mankem báchi mbɔ mmu ane áfú amfay. ⁴⁹ Nkúbhé mbɔ enyũ séchí mbɔ mmu ane bághókó ne ntɔp néne, mpok átwò ane sébhak mbɔ mmu ane áfú amfay.

⁵⁰ Bǒma, nchí ghati bhe be enyũ mm̄aet ene sébhónó epú kway bebhak ndũ nebh̄aet ane Mandem achi Mfɔ are, ne enyih̄ ene égu gu epú kway bechokó ndũ nebh̄aet amot ne enyih̄ ene epu kway begu wáwák. ⁵¹ Ghók ká, nchí ghati bhe enyih̄ ene échí bhésé bhésé ntá yeka. Besé mankem sépú gu chɔn, ke báyibhiri mm̄aet eyese. ⁵² Chɔn sémbɔn mm̄aet ekó témchók, ndũ mómbih̄i mpok ane mmu ákiep amík, ndũ mpok ane mmbá ane ngwenti ákwéné. Mpok eyɔ, bawú bápetnsem ndũ nepém ne mm̄aet ene epú gu wawak; ke mánjibhiri bhese abhen sechi pǐ témte, sémbɔn mm̄aet ekó. ⁵³ Ebhak enyu eyɔ mbɔnyune mm̄aet eyese ene épɔpɔ́ ebhɔn beyibhiri endɔp mm̄aet ekó ene epú gu wáwák. Ne enyih̄ ene égu gu ebhɔn beyibhiri endɔp chi ene epú gu wáwák. ⁵⁴ Mpok eyɔ, chɔn émfakari be mm̄aet eyese enjibhiri enyu yɔ, be enyih̄ ene Ekáti Mandem éghati bhese émfú tetep. Nɔ chi be, “Mámen newú. Básɔt awónem amfáy newú ndak amay.” ⁵⁵ Newú, betan ebhe amfay nepém bechi fá? Betan ebhen ósòt besak bho béchí fá? ⁵⁶ Bebú ke béchyè newú betan. Bebhé Mandem ke béchyè bebú betan. ⁵⁷ Ke sénkáká Mandem be achyé bhese awónem amfáy bebú éti enyih̄ ene Yesu Kristo Acha ywese áká. ⁵⁸ Bǒma, abhen ekɔn, ndũ échí nɔ, tǐ ye ka kpirí, ké fere amó. Dók ká ambí beká betik Acha ne bati

yeka ankem mpoknkem, tǝndu bǎrĩńi be betik Yesu Kristo Acha ebhen bǎkà bepu nem ndéndem.

16

Nkáp ane bǎchwǎp ndu bekwak batĩ bo Mandem

¹ Bǎyĩńi nkáp ane bǎchwǎp ndu bekwak bo Mandem, bǎbhǎń beku mbǎ enyu ngátĩ bǎnkwǎ abhen atú Galéshia máńku. ² Ndu yǝntiki nywǎbhé neywǝmǝet, yǝntiki mmũ yweka ámbúré enyĩń, bekońo nkáp ane yi ákú betik ábhǎńó, be bǎké chwǎp bakap chi ndiere mpok ane ntwó awu. ³ Nnánń ngáká awu, chwǎń nsĩń ekátĩ nchyé ntá bo abhen bǎyǎbhé beto Yerúsalem ne akap ayweka. ⁴ Ne mbák eri be menkwǎ ndók, chwǎń ndǎk ne bhǎ.

Enyũ Pǎl ati bekwǎ ne bo abhen yi ati beghǎ

⁵ Chwǎń ntwó beghǎ bhe mpok nnánń mfǝéré atú Masidónia mbǎnyune mbǎń nti beǝet are. ⁶ Ngufú chwǎń ntat ne be mandú, ne ékway bebhak ndũ eso enkem. Mpok áńkwáy ye ane mǝrǎń ebhak ene mǝrǎń, máńkwak me ndók aré. ⁷ Mpu yañ be ntwó ngó bhe mfǝere ǝet. Mbǎń nti bétwǎ betat ne bhe, mbák Mandem ankwak. ⁸ Ke mbǎń bebhak fá ǝǝes kpat e mpok ǝpǎ Pentekǎs ankwáy. ⁹ Mbǎń erítĩ mbi beku ǝsayri betik fá yǝndu beyǎ bo mánũ bechyet me mbi.

¹⁰ Tímǎti ánánń ántwó awu, kém ká yi sayri, enyu ené yi ábhǎń mańák bebhak ne bhe. Yi chí mmũ ane ákú betik Mandem mbǎ me. ¹¹ Ndu ǝchi nǎ, bǎké rǎ yǝ mmu ámbýák yi. Tík ká yi sayri be ámpetnsem ntá ya. Batĩ bǎnkwǎ ne mme sǝnǎń yi.

¹² Mbák chí manə ywεε Apólos, ngátí yi beyă mpok be ántwə awu ne bǝnkwə bachak mángə bhe, ke abhíkí ka bétwə néne. Chəη antwə mpok yi ábhóηó epok.

Βεγəηό ngwenti

¹³ Bák ká pĕ, mǎnte kpirí ndŭ neka eneka ne Yesu. Bóη ká netanánti, mǎnte sené. ¹⁴ Yĕntiki enyih ene bǎkù, kú ka yə ne ekəη.

¹⁵ Bǝma, bǎriηi be ndŭ bo Akáiya mankem, efo ene Stefánas ke éyámbi bekoηo Yesu Kristo, ne báchie nepém enap ndu bekŭ betik be mánkwak bo Mandem. ¹⁶ Septí ká mmæet ntá bǝ mbə abhə ne ntá yĕntiki mmu achak ane áchémé mmæet ne bhə ndŭ betik. ¹⁷ Mbǝη beyă manák be Stefánas ne Fətunátos ne Akaikos bátwə fá, mbənyune netwə wap achi mbə bhe bĕ nkwə bátwə. ¹⁸ Báfyε me nti nkúbhé mbə enyu báfyé bhe nti. Chíé nókó ká menyŭ bo bhə kenókó. ¹⁹ Bakwə bho Kristo abhen Esia bátó be bakak. Akwíla ne Príska ne bǝnkwə abhen bácheme nəkə eket eyi bátó be beyă bakak ndŭ nnyén Acha. ²⁰ Bómayεε abhen fá mankem bátǝ bakak. Kaká ká bati nkwə sayri mbə bǝ Kristo. ²¹ Mmε Pǝl, ke nchí siη bakak amen ne awó wa. ²² Mbák mmú achi ane ábhíkí kəη Yesu Kristo Acha, eyak émbák ne yi. Acha ywεε, twó!
²³ Berĭndu Yesu Acha mémbák ne bhe. ²⁴ Nkəη bĕ mankem. Sérəp chi ndŭ nsoη amət ndu sébháré mmæet ne Yesu Kristo.

Ekáti Nku Nkɔ

New Testament in Kenyang (CM:ken:Kenyang)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kenyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kenyang

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
0a400be4-2dfe-565d-bdea-5f3d59d48520